NAFARROAKO PARLAMENTUKO

ALDIZKARI OFIZIALA

IV. legegintzaldia | Iruñean, 1999ko otsailaren 23an | 12 ZK.

A U R K I B I D E A

G SAILA:

Jakinarazpenak, Deialdiak eta Oharrak:

—Erronkari Ibarreko Batzarreari eta udalei buruzko fiskalizazio txostena, 1997ko ekitaldikoa, Kontuen Ganbarak egina (2. or.).

—“Erronkari Ibarreko toki zerbitzu publikoak emateko gastuen arrazoizkotasun ekonomikoaren azterketa”ri buruzko fiskalizazio txostena, Kontuen Ganbarak egina (34. or.).

G Saila:
JAKINARAZPENAK, DEIALDIAK ETA OHARRAK

Erronkari Ibarreko Batzarreari eta udalei buruzko fiskalizazio txostena, 1997ko ekitaldikoa, Kontuen Ganbarak egina

Nafarroako Parlamentuko Mahaiak, 1998ko azaroaren 2an eginiko bilkuran, erabaki zuen Kontuen Ganbarak egindako Erronkari Ibarreko Batzarreari eta udalei buruzko fiskalizazio txostena, 1997ko ekitaldikoa, argitara dadila agintzea.

Iruñean, 1998ko azaroaren 2an

Lehendakaria: Mª Dolores Eguren Apesteguía

Erronkari Ibarreko Batzarre eta udalei buruzko fiskalizazio txostena, 1997ko ekitaldikoa, Kontuen Ganbarak egina

AURKIBIDEA

I. Sarrera (2. or.).

II. Helburua (3. or.).

III. Norainokoa eta mugak (3. or.).

IV. Burgiko Udala (3. or.).

IV.1. Iritzia (3. or.).

IV.2.Finantza-egoerako orriak (5. or.).

IV.3. Iruzkinak, ondorioak eta gomendioak (5. or.).

V. Gardeko Udala (7. or.).

V.1. Iritzia (7. or.).

V.2. Finantza-egoerako orriak (8. or.).

V.3. Iruzkinak, ondorioak eta gomendioak (8. or.).

VI. Izabako Udala (10. or.).

VI.1. Iritzia (10. or.).

VI.2. Finantza-egoerako orriak (12. or.).

VI.3. Iruzkinak, ondorioak eta gomendioak (14. or.).

VI.4. Gorabeherak (18. or.).

VII. Erronkariko Udala (18. or.).

VII.1. Iritzia (18. or.).

VII.2.Finantza-egoerako orriak (19. or.).

VII.3. Iruzkinak, ondorioak eta gomendioak (19. or.).

VIII. Urzainkiko Udala (21. or.).

VIII.1. Iritzia (21. or.).

VIII.2.Finantza-egoerako orriak (22. or.).

VIII.3. Iruzkinak, ondorioak eta gomendioak (23. or.).

IX. Uztarrozeko Udala (24. or.).

IX.1. Iritzia (24. or.).

IX.2. Finantza-egoerako orriak (25. or.).

IX.3. Iruzkinak, ondorioak eta gomendioak (26. or.).

X. Bidankozeko Udala (28. or.).

X.1. Iritzia (28. or.).

X.2. Finantza-egoerako orriak (29. or.).

X.3. Iruzkinak, ondorioak eta gomendioak (29. or.).

XI. Erronkari Ibarreko Batzarrea (31. or.).

XI.1. Iritzia (31. or.).

XI.2. Finantza-egoerako orriak (32. or.).

XI.3. Iruzkinak, ondorioak eta gomendioak (32. or.).

I. SARRERA

Erronkari Ibarra Nafarroako iparraldean dago, Iruñetik 90 kilometrotara. Hurrengo udalak daude ibar horretan: Uztarroze (283 biztanle), Izaba (542 biztanle), Urzainki (111 biztanle), Erronkari (365 biztanle), Garde (201 biztanle), Bidankoze (117 biztanle) eta Burgi (253 biztanle).

Zazpi herri horiek osatzen dute Erronkari Ibarreko Mankomunitatea, eta Erronkari Ibarreko Batzarrea da Mankomunitate hori osatzen duten ondasun guztien ordezkari eta administrari egiazkoa.

Halaber, Ibarreko Batzarreak hartu du bere gain Izabako osasun eskualde oinarrizkoaren gizarte zerbitzua.

Horko udaletatik, batek ere ez du erakunde autonomo edo toki enpresarik; aitzitik, denak daude Ezka-Zaraitzuko Hiri Hondakin Solidoen Mankomunitatean eta Nafarroako Pirinioko Turismo Partzuergoan:

Eraginkortasun arrazoiengatik, eta ibarraren ikuspegi orokorra emateko asmoz, dokumentu bakarrean aurkeztu ditugu ibarra osatzen duten toki entitate guztiei dagozkien fiskalizazio txostena.

Ganbara honek beste txosten bat emango du, oraingo honen osagarri, ibarreko zerbitzu publikoen prestazioaren arrazoizkotasuna aztertzeko.

II. HELBURUA

Nafarroako Toki Ogasunei buruzko martxoaren 10eko 2/95 Foru Legeari, Nafarroako Toki Administrazioko uztailaren 2ko 6/90 Foru Legeari, eta Kontuen Ganbara arautzen duen abenduaren 20ko 19/1984 Foru Legeari jarraituz, Ibarreko udalen eta Batzarre Nagusiaren 1997ko ekitaldiko kudeaketa ekonomiko-finantzarioa eta gastuen eta dirusarreren aurrekontu-betetzea fiskalizatu ditugu.

Fiskalizaturiko toki entitateei aplikatu beharreko araubide juridikoa, funtsean, lehen aipaturiko lege horiek, Toki Araubidearen oinarriak arautzen dituen apirilaren 2ko 7/85 Legeak, Nafarroako Administrazio Publikoen Zerbitzuko Langileen Estatutuak eta administrazio-kontratazioa eraentzen duten arauek osatzen dute; baita Nafarroako toki enteei modu orokorrean aplikatu beharreko gainontzeko araudiak ere –eta, bereziki, Erronkarri Ibarreko ordenantzek–.

Txostenaren helburua honako hauei buruz daukagun iritzia adieraztea da:

a) Ibarreko udalen eta Batzarre Nagusiaren 1997ko ekitaldiko aurrekontuen garapena eta betetzea.

b) 1997ko abenduaren 31ko ondare-egoeraren agerpena, ezartzeko diren kontabilitate-printzipioei jarraituz.

c) Ibarreko udalen eta Batzarre Nagusiaren jarduera ekonomiko-finantzarioa legezkotasun printzipioari egokitzen ote zaion.

d) Ibarreko udalen eta Batzarre Nagusiaren finantza-egoera 1997ko abenduaren 31n.

III. NORAINOKOA ETA MUGAK.

Kontuen Ganbarak, bere jarduketa-programari jarraituz, Ibarreko udalen eta Batzarre Nagusiaren fiskalizazioa burutu du, 1997ko ekitaldiari dagokiona.

Aurrekontu-kontabilitatean baino ez dute jasotzen Udalek bere eragiketak. Azpimarratzekoa da Izabako Udalak baduela indarretxearen zerbitzu ekonomiko udaleratua, bereizitako egoera-balantze eta galdu-irabazien kontuarekin. Ibarreko Batzarreak zor-hartzekoak dituen kontu batean jasotzen ditu egintza ekonomikoak, eta ez du gastu-dirusarreren aurrekonturik.

Ondorioz, dirusarrera eta gastuei buruzko kapitulu ekonomikoak gainbegiratzeari lotu zaio lana, eta antolamendu, kontabilitate eta barne kontroleko alde batzuk aztertu dira.

Lana burutzeko, Espainiako Estatuko Kanpo Kontroleko Organoak Koordinatzeko Batzordeak onetsitako fiskalizazio printzipioei eta arauei men egin diegu, eta beharrezkotzat jo ditugun froga guztiak aplikatu ditugu, baldintzen eta aurretik Ibarreko udalei eta Batzar Orokorrari bidali genion galdetegian azaldu diren arazoen arabera.

Kontabilitate orokorrik ezak muga ezarri dio Ibarreko udalen eta Batzar Orokorraren ondare-egoeraren azterketari.

Ibarreko udalen eta Batzar Orokorraren kudeaketa hobetzeko egokitzat jotzen ditugun iruzkin eta gomendioak bildu ditugu txostenean.

Zelaiko lana 1998ko ekain-uztailetan egin da.

Eskerrak eman nahi dizkiegu Ibarreko udalen eta Batzar Orokorraren langile guztiei, beraien lankidetzak gure lana erraztu egin duelako.

IV. BURGIKO UDALA

IV.1. IRITZIA

Buruturiko fiskalizazioaren barruan, Burgiko Udalaren 1997ko ekitaldiko aurrekontu-likidazioa aztertu dugu.

Sektore Publikoko kontuen ikuskaritza egiteko Espainiako Estatuko Kanpo Kontroleko Organo Publikoak Koordinatzeko Batzordeak onetsitako

arau eta prozedurak aplikatu ditugu gure azterketan.

Eginiko azterketak honako iritzi hau eragin du:

IV.1.1. Aurrekontuaren likidazioari dagokionean.

1997ko ekitaldiko aurrekontuaren betetzearen egoerak nahiko ongi islatzen ditu fiskalizatutako ekitaldian Udalak burutu dituen eragiketak, salbuespen hauekin: aldi horretan izandako gastu batzuk ez dira kontabilizatu –626.121 pezeta–, eta baso-aprobetxamenduei dagozkien 9.362.017 pezetako dirusarrerak ere ez dira jaso.

IV.1.2. Ondare-egoeraren agerpena

Ondareari buruzko kontabilitaterik ez dagoenez, eta 1993tik datorren udal-inbentarioa eguneratu gabe dagoenez, ezin dugu iritzirik eman 1997ko abenduaren 31n udalak zeukan ondare-egoerari buruz.

IV.1.3. Legezkotasuna

Udalaren jarduera ekonomiko-finantzarioa, oro har, legezkotasun-printzipioari jarraituz burutzen da, aurrekontu-alorreko arau-hauste batzuk agertu diren arren.

IV.1.4. Finantza- eta ekonomia-egoera

Burgiko Udalak finantza-egoera saneatua erakusten du 1997ko abenduaren 31n. Zorpetzea hutsaren hurrengoa da, eta ekitaldi bukaerako aurrezki garbia, 6,2 milioi.

Laburbilduz, eta **ondorio orokor gisa,** Burgiko Udalak:

• Egokiro kudeatzen ditu bere aurrekontuak, administrazioaren ikuspuntutik, baina hauek behar ditu:

a) Kontabilitate sistema osatu, udal errealitatearen ikuspegi osoa ahalbidetzeko.

b) Gastu-dirusarreren sortzapen hatsapena zuzen aplikatzea, alegia, egiten direnean kontabilizatu, eta ez ordaindu edo kobratzen direnean.

c) Aurrekontutze-teknikak hobetzea, aurrekontuan jasotako aurreikuspenak benetan bete ahal izateko.

• Finantzaketaren ikuspuntutik, egoera saneatua du, erabat: hutsaren hurrengo zorpetzeari eta diruzaintza-gerakin handiari zor zaie.

IV.2 FINANTZA-EGOERAKO ORRIAK

1997ko ekitaldiko gastu-aurrekontuaren likidazioa (pezetatan)

Gastuen kapituluak	Hasierako aurrekontua	Behin betiko aurrekontua	Aitorturiko betebeharrak	Betetzea %
1. Langileen gastuak	8.834.649	8.834.649	8.205.544	93
2. Ohiko ondasun eta zerbitzuak erostea	7.545.206	7.545.206	5.106.878	68
3. Korrituak	823.689	823.689	467.823	57
4. Ohiko transferentziak	4.027.395	4.027.395	2.734.411	68
6. Inbertsio errealak	74.148.000	74.148.000	2.732.140	4
9. Finantza-pasiboen aldaketa	879.287	879.287	879.287	100
Gastuak, guztira	96.258.226	96.258.226	20.126.082	21

Dirusarreren kapituluak	Hasierako aurrekontua	Behin betiko aurrekontua	Likidaturiko eskubideak	Betetzea %
1. Zuzeneko zergak	3.550.000	3.550.000	3.602.010	101
2. Zeharkako zergak	2.065.000	2.065.000	1.982.028	36
3. Tasak eta bestelako dirusarrerak	6.478.648	6.478.648	7.605.762	117
4. Ohiko transferentziak	9.884.205	9.884.205	9.522.518	96
5. Ondare dirusarrerak	1.125.837	1.125.837	855.492	76
7. Kapital transferentziak	61.155.739	61.156.739	3.080.382	5
9. Finantza-pasiboen aldaketa	3.000.000	3.000.000	548.818	18
Dirusarrerak, guztira	87.259.429	87.259.429	27.197.010	31

IV.3 IRUZKINAK, ONDORIOAK ETA GOMENDIOAK

IV.3.1. Aurrekontuaren betetzeari buruzko iruzkin orokorrak

1997ko ekitaldirako gastu-aurrekontuak 96 milioi jotzen duten gastu-kredituak ditu, hasieran. Dirusarreren aurreikuspenek 87 milioi aipatu dituzte. 1997ko martxoaren 12an onetsi zituen aurrekontuak Osoko Bilkurak. Aurrekontua orekatzeko, gastu-dirusarreren erresultak daude: 12 eta 3 milioi, hurrenez hurren. Ez dute aurrekontu-aldaketarik egin, ekitaldian zehar.

Aitorturiko betebeharrek 20 milioi egiten dute, eta ehuneko 21eko betetze-maila. Inbertsio errealen kapituluaren betetze-maila ehuneko 4 dela azpimarratu behar da, eta hainbat obraren esleipenaren atzerapenari zor zaio.

Hona osaketa, portzentaien arabera:

Gastuak	Portzentaia
Funtzionamendukoak	80
Inbertsiokoak	13
Finantza-zamakoak	7
Guztira	100

Ageri denez, funtzionamendu gastuak guztizko gastuen ehuneko 80 dira; are gehiago, langileen gastuek guztizko gastuaren ehuneko 41 egiten dute, 8,2 milioiko zenbatekoarekin. Hona Udaleko langileak, 1997ko abenduaren 31n:

• Idazkaria (funtzionarioa), Garden eta Bidankozen ere ari da.

• Zerbitzu anitzetako langilea, lan kontratukoa, lanaldiaren zati baterako.

• Gizarte-enplegu babestuko langilea, aldi baterako, lanaldiaren zati baterako.

Ekitaldian likidatu diren eskubideak 27 milioi pezeta dira: ohiko transferentziak, 9,5 milioi; tasak eta bestelako dirusarrerak, 7,6 milioi.

Betetze-mailari bagagozkio, behin betiko aurreikuspenen ehuneko 31 jo dute inbertsioek. Betetze-maila apal hori, kapital transferentzien kapituluaren betetze-mailari zor zaio: ehuneko 5. Tributu-dirusarreren betetze-maila ehuneko 107 da.

Hona dirusarreren osaketa, portzentaien arabera:

Dirusarrerak	Portzentaia
Tributuzkoak	49
Ohiko transferentzietakoak	46
Ondarekoak	5
Guztira	100

1997ko ekitaldiak 7 milioi pezetako aurrekontu-emaitza positiboa du, erresultak kontuan izan gabe.

1997ko abenduaren 31n, ez dira ordaindu gabeko kopuruak aintzat hartu, eta kobratzeke dauden onetsitako eskubideek 119.783 pezeta egiten dute: 74.027 pezeta, itxitako ekitaldiei dagozkie; gainerakoa, aldiz, 1997an likidatu diren tributu-kontzeptuei.

IV.3.2. 1997ko abenduaren 31ko finantza-egoera

Finantza-egoera erabat saneatua erakusten du Burgiko Udalak 1997ko abenduaren 31n.

Ondoren jarriko ditugu hainbat ratio eta magnitude, egoera ekonomikoa erakustearren:

Ratio eta magnitudeak	1997
Aurrekontu-emaitza	7.070.928 PTA.
Aurrezpen gordina (1)	7.520.977 PTA.
Aurrezpen garbia (2)	6.173.868 PTA.
Zorpetze maila (3)	%6
Zorpetze muga (4)	%32
Biztanleko gastu publikoa	79.550 PTA.
Biztanleko inbertsio-gastuak	10.799 PTA.
Biztanleko tributu-dirusarrerak (5)	52.134 PTA.
Dirulaguntzekiko menpekotasuna (6)	%46
Gastu guztien % zenbat dira langile gastuak	%41
Gastu guztien % zenbat dira inbertsio gastuak	%13
Gastu guztien % zenbat da finantza-zama	%7

1) Ohiko dirusarrerak - funtzionamendu gastuak. Ohiko dirusarreratzat hartu ditugu dirusarreren 1. eta 5. kapituluen bitartekoak, eta funtzionamendu gastutzat, gastuen 1., 2. eta 4. kapituluak.

2) Aurrezpen gordina - finantza-zama. Finantza-zamatzat hartu dugu gastuen 3. eta 9. kapituluen batuketa.

3) Finantza-zama / ohiko dirusarrerak x 100

4) Aurrezpen gordina / ohiko dirusarrerak x 100

5) Tributu-dirusarrerak (1, 2 eta 3. kapituluak) / biztanle kopurua.

6) Transferentzien ondoriozko dirusarrerak (4. eta 7. kapituluak) / dirusarrerak.

1997ko abenduaren 31ko finantza-egoeraz, berriz:

Adierazleak	1997
Diruzaintzako gerakina	16.171.879
Fondo likidoak	16.052.096
+ Kobratzeke dagoena	119.783
– Ordaintzeke dagoena	0
Epe luzeko zorra	984.805

Aurrekontuaren emaitza doitua eta aurrezki garbia erabat positiboak dira: 7 eta 16 milioi, hurrenez hurren.

Zorpetze-maila zorpetze-muga baino askoz apalagoa da: ehuneko 6 inguru.

Diruzaintzako gerakina positiboa da –16 milioi–, eta beste diruiturri bat da 1998ko aurrekontuari begira.

Azkenik, Nafarroan 1.000 biztanletik behera zuten udalen 1996ko batez bestekoarekin konparatuz gero, hurrengo laukia ateratzen da:

Ratioa	1.000 bizt. beherako udalen 1996ko batez bestekoa	Burgi, 1997
Biztanleko ohiko gastua	55.736	65.275
Biztanleko ohiko inbertsioae	80.739	93.153
Biztanleko tributu-dirusarrera	48.838	52.134
Zorpetze-muga	35	32
Zorpetze-maila	10	6

IV.3.3. Kudeaketa-gomendioak

Ondoren jarriko ditugu kudeaketa-arlo esanguratsuenei buruzko gomendio nagusiak, Ganbararen ustez Udalak onetsi beharko lituzkeenak, zertarako-eta antolamendu-sistemak, prozedurak, kontabilitatea eta barne-kontrola hobetzeko.

Aurrekontuak eta kontabilitatea

• Kontabilitate-sistemak hobetzea, informazio osoa eduki eta udal-jardunaren jarraipen hobea egin ahal izateko.

• Indarreko legediak ezartzen dituen epeak betetzea aurrekontuak onesteko.

• Gastu-dirusarreren aurreikuspen orekatua egitea.

• Kontabilitate hatsapenak zorrotz erabiltzea, ekitaldi-itxieran, batez ere.

Inbentarioa eta ondarea

• Udal inbentarioa eguneratzea, ez baitute 1993tik eguneratu.

• Udal inbentarioa etengabe eguneratzeko bidea emango duten prozedurak taxutu eta erabiltzea.

• Ondare higiezin ororen errentamendua dagokion kontratuarekin eustea.

Langileak

• Langileen Gizarte Segurantzaren atxikipena eta ordainketa aurrekontutik kanpo kontabilizatzea; enpresarioen kuota, aldiz, 1. Kapituluan, Udalaren gastu gisa.

Ohiko ondasun eta zerbitzuak erostea.

• Udalean zerbitzuak ematen ari diren langileekiko harremana formalizatzea, zerbitzu-errentamenduaren kontratuaren bidez, eta ordainagiriak eskatuz, behar bezalako baldintzekin. (Garbitzaileak, uhal-ikastaroko irakaslea).

• BEZari buruzko erregelamendua betetzea, ordainagirietan zenbakia, data eta hornitzailearen eta Udalaren IFZ jasotzea.

Inbertsioak.

• Zuinketa-aktak egitea eta bideragarritasunziurtagiriak eskatzea, proiektu guztietan.

• Kredituak badirela egiaztatzeko agiriak luzatzea.

• Inbertsioetarako baldintzen orrietan ezartzen diren betetze-epeak betetzen direla zorrotz jarraitzea.

Tributu dirusarrerak

• Organo eskudunak onetsi behar ditu tributukontzeptuen erroldeak; horretaz gain, dagokion argitalpen-iragarkiak egin behar dira, kobratzeko borondatezko epea adierazteko. Epe hori bukatu ondoren, legez ezarritako korrituak eta gainkargua ezarriko dira.

• Oihan-aprobetxamenduen zenbatekoa honela kontabilizatu behar da: aitorturiko eskubide bezala, esleipenaren unean.

• Zerga-ordenantzak zer ekitalditan sartuko diren indarrean, ekitaldi horren urtarrilaren 1a baino lehenago argitaratzea.

Lan hau egiteko ardura izan duen Ignacio Cabeza del Salvador auditore jaunak hala proposatuta eman da txosten hau, indarreko araudiak aurreikusitako izapideak bete ondoren.

Iruñean, 1998ko urriaren 21ean

Lehendakaria: Luis Muñoz Garde

V. GARDEKO UDALA

V.1. IRITZIA

Buruturiko fiskalizazioaren barruan, Gardeko Udalaren 1997ko ekitaldiko aurrekontu-likidazioa aztertu dugu.

Sektore Publikoko kontuen ikuskaritza egiteko Espainiako Estatuko Kanpo Kontroleko Organo Publikoak Koordinatzeko Batzordeak onetsitako arau eta prozedurak aplikatu ditugu gure azterketan.

Eginiko azterketak honako iritzi hau eragin du:

V.1.1. Aurrekontuaren likidazioari dagokionean.

1997ko ekitaldiko aurrekontuaren betetzearen egoerak nahiko ongi islatzen ditu fiskalizatutako ekitaldian Udalak burutu dituen eragiketak, salbuespen hauekin: aldi horretan izandako gastu batzuk ez dira kontabilizatu –600.441 pezeta–, eta baso-aprobetxamenduei dagozkien 11.932.154 pezetako dirusarrerak ere ez dira jaso.

V.1.2. Ondare-egoeraren agerpena

Ondareari buruzko kontabilitaterik ez dagoenez, eta 1993tik datorren udal-inbentarioa eguneratu gabe dagoenez, ezin dugu iritzirik eman 1997ko abenduaren 31n udalak zeukan ondareegoerari buruz.

V.1.3. Legezkotasuna

Udalaren jarduera ekonomiko-finantzarioa, oro har, legezkotasun-printzipioari jarraituz burutzen da, aurrekontu-alorreko arau-hauste batzuk agertu diren arren.

V.1.4. Finantza- eta ekonomia-egoera

Gardeko Udalak finantza-egoera saneatua erakusten du 1997ko abenduaren 31n. Zorpetzea hutsaren hurrengoa da, eta ekitaldi bukaerako aurrezki garbia, 10,5 milioi.

Laburbilduz, eta **ondorio orokor gisa,** Gardeko Udalak:

• Egokiro kudeatzen ditu bere aurrekontuak, administrazioaren ikuspuntutik, baina hauek behar ditu:

a) Kontabilitate sistema osatu, udal errealitatearen ikuspegi osoa ahalbidetzeko.

b) Gastu-dirusarreren sortzapen hatsapena zuzen aplikatzea, alegia, egiten direnean kontabilizatu, eta ez ordaindu edo kobratzen direnean.

c) Aurrekontutze-teknikak hobetzea, aurrekontuan jasotako aurreikuspenak benetan bete ahal izateko.

• Finantzaketaren ikuspuntutik, egoera saneatua du, erabat: hutsaren hurrengo zorpetzeari eta diruzaintza-gerakin handiari zor zaie.

V.2 FINANTZA-EGOERAKO ORRIAK

1997ko ekitaldiko Aurrekontuaren likidazioa (pezetatan)

Gastuen kapituluak	Hasierako aurrekontua	Behin betiko aurrekontua	Aitorturiko betebeharrak	Betetzea %
1. Langileen gastuak	4.107.135	4.107.135	3.844.486	94
2. Ohiko ondasun eta zerbitzuak erostea	9.726.000	9.726.000	6.167.717	63
3. Gastos financieros	947.359	947.359	947.359	100
4. Ohiko transferentziak	4.825.000	4.825.000	4.078.256	85
6. Inbertsio errealak	49.318.800	49.318.800	3.323.705	7
7. Kapital transferentziak	1.000.000	1.000.000	989.593	99
9. Finantza-pasiboen aldaketa	1.069.678	1.069.678	1.069.678	100
Gastuak, guztira	70.993.972	70.993.972	20.420.794	29

Dirusarreren kapituluak	Hasierako aurrekontua	Behin betiko aurrekontua	Likidaturiko eskubideak	Betetzea %
1. Zuzeneko zergak	1.804.718	1.804.718	1.723.261	95
2. Zeharkako zergak	963.968	963.968	868.504	90
3. Tasak eta bestelako dirusarrerak	22.246.000	22.246.000	14.708.276	66
4. Ohiko transferentziak	4.900.300	4.900.300	5.362.288	109
5. Ondare dirusarrerak	3.948.082	3.948.082	3.993.610	101
7. Kapital transferentziak	21.130.904	21.130.904	1.979.020	9
9. Finantza-pasiboen aldaketa	—	—	251.315	—
Dirusarrerak, guztira	54.993.972	54.993.972	28.886.274	53

V.3. IRUZKINAK, ONDORIOAK ETA GOMENDIOAK

V.3.1. Aurrekontuaren betetzeari buruzko iruzkin orokorrak

1997ko ekitaldirako gastu-aurrekontuak 71 milioi jotzen duten gastu-kredituak ditu, hasieran. Dirusarreren aurreikuspenek 55 milioi aipatu dituzte. 1997ko apirilaren 22an onetsi zituen aurrekontuak Osoko Bilkurak. Aurrekontua orekatzeko, dirusarreren erresultak daude: 16 milioi. Ez dute aurrekontu-aldaketarik egin, ekitaldian zehar.

Aitorturiko betebeharrek 20,4 milioi egiten dute, eta ehuneko 29ko betetze-maila. Inbertsio errealen kapituluaren betetze-maila ehuneko 7 dela azpimarratu behar da: aurrekontuan 49 milioi sartu baziren ere, 3,3 milioi jotzen duten gastuak baino ez dira aitortu.

Hona osaketa, portzentaien arabera:

Gastuak	Portzentaia
Funtzionamendukoak	69
Inbertsiokoak	21
Finantza-zamakoak	10
Guztira	100

Ageri denez, funtzionamendu gastuak guztizko gastuen ehuneko 69 dira; izan ere, inbertsio gutxi egin da urtean, aurreko atalean iruzkindu bezala.

Hona Udaleko langileak, 1997ko abenduaren 31n:

• Idazkaria (funtzionarioa), Burgin eta Bidankozen ere ari da.

• Zerbitzu anitzetako langilea, lan kontratukoa.

Ekitaldian likidatu diren eskubideak 29 milioi pezeta dira: tasak eta bestelako dirusarrerak, 14,7 milioi, dirusarrera guztien ehuneko 51.

Betetze-mailari bagagozkio, behin betiko aurreikuspenen ehuneko 53 jo dute inbertsioek. Betetzemaila apal hori, kapital transferentziez ari den VII. kapituluko likidaturiko eskubideen eta aurrekontuaren arteko aldeari zor zaio: 2 eta 21 milioi.

Hona dirusarreren osaketa, portzentaien arabera:

Dirusarrerak	Portzentaia
Tributuzkoak	60
Ohiko transferentzietakoak	25
Ondarekoak	15
Guztira	100

1997ko ekitaldiak 8,5 milioi pezetako aurrekontu-emaitza positiboa du, erresultak kontuan izan gabe.

1997ko abenduaren 31n, ez dira ordaindu gabeko kopuruak aintzat hartu, eta kobratzeke dauden onetsitako eskubideek 93.495 pezeta egiten dute: 1997an likidatu diren tributu-kontzeptuei dagozkie.

V.3.2. 1997ko abenduaren 31ko finantza-egoera

Finantza-egoera erabat saneatua erakusten du Gardeko Udalak 1997ko abenduaren 31n.

Ondoren jarriko ditugu hainbat ratio eta magnitude, egoera ekonomikoa erakustearren:

Ratio eta magnitudeak	1997
Aurrekontu-emaitza	8.465.480 PTA.
Aurrezpen gordina (1)	12.565.480 PTA.
Aurrezpen garbia (2)	10.548.443 PTA.
Zorpetze maila (3)	%8
Zorpetze muga (4)	%47
Biztanleko gastu publikoa	101.596 PTA.
Biztanleko inbertsio-gastuak	16.536 PTA.
Biztanleko tributu-dirusarrerak (5)	86.070 PTA.
Dirulaguntzekiko menpekotasuna (6)	%25
Gastu guztien % zenbat dira langile gastuak	%19
Gastu guztien % zenbat dira dirulaguntza gastuak	%16
Gastu guztien % zenbat da finantza-zama	%10

1) Ohiko dirusarrerak - funtzionamendu gastuak. Ohiko dirusarreratzat hartu ditugu dirusarreren 1. eta 5. kapituluen bitartekoak, eta funtzionamendu gastutzat, gastuen 1., 2. eta 4. kapituluak.
2) Aurrezpen gordina - finantza-zama. Finantza-zamatzat hartu dugu gastuen 3. eta 9. kapituluen batuketa.
3) Finantza-zama / ohiko dirusarrerak x 100
4) Aurrezpen gordina / ohiko dirusarrerak x 100
5) Tributu-dirusarrerak (1, 2 eta 3. kapituluak) / biztanle kopurua.
6) Transferentzien ondoriozko dirusarrerak (4. eta 7. kapituluak) / dirusarrerak.

1997ko abenduaren 31ko finantza-egoeraz, berriz:

Adierazleak	1997
Diruzaintzako gerakina	48.732.846
Fondo likidoak	48.639.351
+Kobratzeke dagoena	93.495
– Ordaintzeke dagoena	—
Epe luzeko zorra	17.877.505

Aurrekontuaren emaitza doitua eta aurrezki garbia erabat positiboak dira: 8,5 eta 10,5 milioi, hurrenez hurren.

Zorpetze-maila zorpetze-muga baino askoz apalagoa da: ehuneko 7 inguru, mugatik beheiti (ehuneko 47).

Diruzaintzako gerakina positiboa da –48,7 milioi–, eta etorkizuneko aurrekontuetako gastuak finantzatzeko erabil daiteke.

Azkenik, Nafarroan 1.000 biztanletik behera zuten udalen 1996ko batez bestekoarekin konparatuz gero, hurrengo laukia ateratzen da:

Ratioa	1.000 bizt. beherako-udalen 1996ko batez bestekoa	Garde 1997
Biztanleko ohiko gastua	55.736	74.815
Biztanleko ohiko inbertsioae	80.739	132.617
Biztanleko tributu-dirusarrera	48.838	86.070
Zorpetze muga	35	%47
Zorpetze maila	10	%8

Ikus daitekeenez, dirusarreren kopurua da gehien aldentzen dena; oihan-aprobetxamenduen etekinak ratio horien barruan sartzea litzateke horren sorburua: 13 milioi izan dira 1997an, hau da, ekitaldiko dirusarrera guztien ehuneko 45, eta 62.700 pta. izan da per capita eragina.

V.3.3. Kudeaketa-gomendioak

Ondoren jarriko ditugu kudeaketa-arlo esanguratsuenei buruzko gomendio nagusiak, Ganbararen ustez Udalak onetsi beharko lituzkeenak, zertarako-eta antolamendu-sistemak, prozedurak, kontabilitatea eta barne-kontrola hobetzeko.

Aurrekontuak eta kontabilitatea

• Kontabilitate-sistemak hobetzea, informazio osoa eduki eta udal-jardunaren jarraipen hobea egin ahal izateko.

• Indarreko legediak ezartzen dituen epeak betetzea aurrekontuak onesteko.

• Gastu-dirusarreren aurreikuspen orekatua egitea.

• Kontabilitate hatsapenak zorrotz erabiltzea, ekitaldi-itxieran, batez ere.

Inbentarioa eta ondarea

• Udal inbentarioa eguneratzea, ez baitute 1993tik eguneratu.

• Udal inbentarioa etengabe eguneratzeko bidea emango duten prozedurak taxutu eta erabiltzea.

• Ondare higiezin ororen errentamendua dagokion kontratuarekin eustea.

Langileak

• Langileen Gizarte Segurantzaren atxikipena eta ordainketa aurrekontutik kanpo kontabilizatzea; enpresarioen kuota, aldiz, 1. Kapituluan, Udalaren gastu gisa.

Ohiko ondasun eta zerbitzuak erostea.

• BEZari buruzko erregelamendua betetzea, ordainagirietan zenbakia, data eta hornitzailearen eta Udalaren IFZ jasotzea.

Inbertsioak.

• Zuinketa-aktak egitea eta bideragarritasun-ziurtagiriak eskatzea, proiektu guztietan.

• Kredituak badirela egiaztatzeko agiriak luzatzea.

• Inbertsioetarako baldintzen orrietan ezartzen diren betetze-epeak betetzen direla zorrotz jarraitzea.

Tributu dirusarrerak

• Organo eskudunak onetsi behar ditu tributu-kontzeptuen erroldeak; horretaz gain, dagokion argitalpen-iragarkiak egin behar dira, kobratzeko borondatezko epea adierazteko. Epe hori bukatu ondoren, legez ezarritako korrituak eta gainkargua ezarriko dira.

• Oihan-aprobetxamenduen zenbatekoa honela kontabilizatu behar da: aitorturiko eskubide bezala, esleipenaren unean.

• Zerga-ordenantzak zer ekitalditan sartuko diren indarrean, ekitaldi horren urtarrilaren 1a baino lehenago argitaratzea.

Lan hau egiteko ardura izan duen Ignacio Cabeza del Salvador auditore jaunak hala proposatuta eman da txosten hau, indarreko araudiak aurreikusitako izapideak bete ondoren.

Iruñean, 1998ko urriaren 21ean

Lehendakaria: Luis Muñoz Garde

VI. IZABAKO UDALA

VI.1. IRITZIA

Buruturiko fiskalizazioaren barruan, Izabako Udalaren 1997ko ekitaldiko aurrekontu-likidazioa aztertu dugu. Indarretxearen zerbitzu udaleratuaren 1997ko abenduaren 31ko egoera-balantzea eta 1997ko ekitaldiko galdu-irabazien kontua ere arakatu ditugu.

Sektore Publikoko kontuen ikuskaritza egiteko Espainiako Estatuko Kanpo Kontroleko Organo Publikoak Koordinatzeko Batzordeak onetsitako arau eta prozedurak aplikatu ditugu gure azterketan.

Eginiko azterketak honako iritzi hau eragin du:

VI.1.1. Aurrekontuaren likidazioari dagokionean.

1997ko ekitaldiko aurrekontuaren betetzearen egoerak nahiko ongi islatzen ditu fiskalizatutako ekitaldian Udalak burutu dituen eragiketak, salbuespen hauekin:

• 9. kapituluan –finantza-pasiboen aldaketak– ez da gastuetarako kredituen izaera mugatzailea errespetatu.

• Aldi horretan izandako gastu batzuk ez dira kontabilizatu: 33.679.037 pezeta; horietatik 24.083.541 pezeta inbertsioei dagozkie, eta atxikita dituzte dirulaguntzen ondoriozko dirusarrera batzuk, 8.411.697 pezeta, alegia. Beste alde batetik, baso-aprobetxamenduei dagozkien 10.922.166 pezetako dirusarrerak ere ez dira jaso.

VI.1.2. Ondare-egoeraren agerpena

Ondareari buruzko kontabilitaterik ez dagoenez, eta 1993tik datorren udal-inbentarioa eguneratu gabe dagoenez, ezin dugu iritzirik eman 1997ko abenduaren 31n udalak zeukan ondare-egoerari buruz.

VI.1.3. Legezkotasuna

Udalaren jarduera ekonomiko-finantzarioa, oro har, legezkotasun-printzipioari jarraituz burutzen da, aurrekontu-alorreko arau-hauste batzuk agertu diren arren.

VI.1.4. Finantza- eta ekonomia-egoera

Izabako Udalak finantza-egoera zaila erakusten du 1997ko abenduaren 31n; izan ere 125 milioi jotzen duten kreditu-lerroak eskatu ditu 1997ko ekitaldian. Ekitaldi bukaerako aurrezki garbia 8,8 milioi pezeta da, eta entitatearen inbertsio-ahalmena nabarmen murrizten du.

Laburbilduz, eta **ondorio orokor gisa,** Izabako Udalak:

• Egokiro kudeatzen ditu bere aurrekontuak, administrazioaren ikuspuntutik, baina hauek behar ditu:

a) Kontabilitate sistema osatu, udal errealitatearen ikuspegi osoa ahalbidetzeko.

b) Gastu-dirusarreren sortzapen hatsapena zuzen aplikatzea, alegia, egiten direnean kontabilizatu, eta ez ordaindu edo kobratzen direnean.

c) Dagozkion kreditu-aldaketak egitea, aurrekontuan diren kopuruen gaineko gasturik ez kontabilizatzeko.

• Finantzaketaren ikuspuntutik, zailtasun batzuk izan ditzake etorkizunean, inbertsio handiak egin dituelako, udal-finantzaketaren portzentaia altuarekin.

• Azkenik, gogoratu beharra dago Sektore Elektrikoa arautzeari buruzko azaroaren 27ko 54/1997 Legeak, merkatua liberalizatzeko asmoz, merkataritza-sozietate izateko betebeharra ezarri diela argindarra banatzen dutenei; era berean, elkarrekin zerikusirik ez duten enpresek eman behar dituzte argindarra sortu eta banatzeko zerbitzuak, banaturik eman ere.

VI.2. FINANTZA-EGOERAKO ORRIAK

1997ko ekitaldiko Aurrekontuaren likidazioa (pezetatan)

Gastuen kapituluak	Hasierako aurrekontua	Behin betiko aurrekontua	Aitorturiko betebeharrak	Betetzea %
1. Langileen soldata	28.938.776	28.938.776	19.483.069	67
2. Ohiko ondasun eta zerbitzuak erostea	189.154.559	189.154.559	112.067.674	59
3. Korrituak	7.193.484	7.193.760	3.258.886	45
4. Ohiko transferentziak	19.961.484	19.961.484	7.602.797	38
6. Inbertsio errealak	209.646.911	209.646.911	177.723.069	85
9. Finantza-pasiboen aldaketa	23.503.234	23.503.234	27.639.337	118
Gastuak, guztira	478.398.448	478.398.724	347.774.832	73

Dirusarreren kapituluak	Hasierako aurrekontua	Behin betiko aurrekontua	Likidaturiko eskubideak	Betetzea %
1. Zuzeneko zergak	7.650.000	7.650.000	5.006.276	65
2. Zeharkako zergak	4.417.458	4.417.458	5.230.167	118
3. Tasak eta bestelako dirusarrerak	142.301.965	142.301.965	90.545.555	64
4. Ohiko transferentziak	55.139.018	55.139.018	58.057.664	105
5. Ondare dirusarrerak	20.650.140	20.650.140	20.065.021	97
7. Kapital transferentziak	77.833.049	77.833.049	62.280.528	80
9. Finantza pasiboen aldaketa	78.931.897	78.931.897	125.000.000	158
Dirusarrerak, guztira	386.923.527	386.923.527	366.185.211	95

Izabako udal indarretxea. Abenduaren 31ko egoera-balantzea (pezetatan)

AKTIBOA		
Izena	Zenbatekoa	
	96-12-31	97-12-31
IBILGETUA	226.444.423	218.700.792
IBILGETU MATERIALA	226.444.423	218.700.792
Lursailak eta eraikuntzak	30.000.000	30.000.000
Etxebizitza	10.000.000	10.000.000
Industri lokala	20.000.000	20.000.000
Instalazio tenknikoak eta makinak	196.444.423	188.700.792
Garraio linea	12.000.000	12.000.000
Banatze-sarea	15.000.000	15.000.000
Ekipo elektromekanikoa	103.913.566	103.913.566
Obra zibila	111.880.990	111.880.990
(Instalazio teknikoen eta makinen amortizazio pilatua)	(46.350.133)	(54.093.764)
AKTIBO ZIRKULATZAILEA	13.860.887	18.420.558
ZORDUNAK	10.430.109	10.362.053
Bezeroak	1.515.321	931.756
Bezeroak (E.R.Z)	843.754	2.502.742
Fakturatu gabeko energia	7.953.834	5.507.055
Bestelako zordunak	5.003	5.003
Finantza-zordunak	147.906	0
Ogasun publikoa: jasandako BEZa	0	1.311.214
Ogasun publikoa: PFEZ-atxikipenak	(102.018)	0
Ogasun publikoa: atxikipenak eta kontuko ordainketak	66.309	104.283
DIRUZAINTZA	3.430.778	8.058.505
Banco de Vasconia	3.267.203	4.901.247
Udal Aurrezki Kutxa	163.575	3.157.258
Aktiboa, guztira	240.305.310	237.121.350

PASIBOA		
Izena	Zenbatekoa	
	96-12-31	97-12-31
FONDO PROPIOAK	115.962.498	135.037.855
Kapitala	93.908.219	93.908.219
Borondatezko erreserbak	22.054.279	41.129.636
HAINBAT EKITALDITAN BANATZEKO DIRUSARRERAK	6.236.000	0
Kapital dirulaguntzak	6.236.000	0
EPE LABURREKO HARTZEKODUNAK	2.739.888	6.721.344
Merkataritza hartzekodunak	298.267	53.319
E.R.Z. hornitzailea, jaso gabeko ordainagiria	298.267	53.319
Merkataritzazkoak ez diren beste zorrak	2.440.621	6.668.025
Bestelako zordunak	868.962	86.374
Finantza-zordunak	741.049	0
Ordaintzeko merkataritza efektuetan adierazitako zorrak	0	4.435.469
Administrazio publikoak	830.610	0
Ogasun publikoa: erasandako BEZa	0	1.973.824
Ogasun publikoa: egindako atxikipenak	0	99.035
Gizarte Segurantza hartzekoduna	0	73.323
EPE LUZERAKO HARTZEKODUNAK	96.291.667	80.750.001
Finantza-entitateekiko zorrak	38.791.667	0
Epe luzerako maileguak	38.791.667	0
Finantzazkoak ez diren beste entitateekiko zorrak	57.500.000	80.750.001
Udalaren moneta-prestazioa	57.500.000	80.750.001
GALDU-IRABAZIAK	19.075.357	14.612.150
Pasiboa, guztira	240.305.310	237.121.350

Izabako udal indarretxea. Galdu-irabazien kontua (pezetatan)

	Zenbatekoa	
Kontzeptua	96-12-31	97-12-31
Salmentak, bezeroei	27.844.468	27.613.886
Salmentak, E.R.Z.ri	12.633.575	7.478.759
1. EKOIZPENAREN BALIOA	40.478.037	35.092.645
Erosketak, E.R.Z.ri	(9.140.259)	(8.881.140)
Erosketak, hornikuntzak	(52.624)	(1.620)
Ustiapeneko beste zenbait gastu	(2.126.790)	(4.967.498)
2. BALIO ERANTSIA	29.158.364	21.242.387
– Langileen gastuak	(3.682.097)	(3.924.347)
-3 USTIAPENAREN EMAITZA GORDINA	25.476.267	17.318.040
– Ibilgetuaren amortizaziorako dotazioa	(7.743.631)	(7.743.631)
4. USTIAPENAREN EMAITZA GARBIA	17.732.636	9.574.409
+ Finantza-dirusarrerak	265.240	267.993
– Finantza-gastuak	(5.135.271)	(1.514.101)
5. JARDUERA ARRUNTAREN EMAITZA	12.862.505	8.328.301
+ Kapital dirulaguntzen ondoriozko mozkinak	6.236.000	6.236.000
+ Aparteko dirusarrerak	71.849	69.221
– Aurreko ekitaldietako galerak	(95.097)	(21.372)
6. SORTUTAKO MOZKINAK	19.075.357	14.612.150

VI.3. IRUZKINAK, ONDORIOAK ETA GOMENDIOAK

VI.3.1. Aurrekontuaren betetzeari buruzko iruzkin orokorrak

1997ko ekitaldirako aurrekontuak 478 milioi jotzen duten gastu-kredituak ditu, hasieran. Dirusarreren aurreikuspenek 387 milioi aipatu dituzte. 1997ko apirilaren 30ean onetsi zituen aurrekontuak Osoko Bilkurak. Udal indarretxeari dagozkion gastu-dirusarrerak ere sartu dira aurrekontu honetan.

Aurrekontua orekatzeko, gastu eta dirusarreren erresultak daude: 103 eta 12 milioi, hurrenez hurren. Duten garrantzia dela-eta, aipatzekoa da aurrekontuan diren ohiko gastuek 245 milioi egiten dutela, eta aurrekontuan diren ohiko dirusarrerak –230 milioi pezeta– baino gehiago direla.

Ez dute kreditu-aldaketarik egin, ekitaldian zehar.

Aitorturiko betebeharrek 348 milioi egiten dute, eta ehuneko 73ko betetze-maila. Azpimarratzekoa da finantza-pasiboen aldaketari buruzko kapituluak behin betiko aurreikuspenak gainditu dituela, eta, beraz, gastuetarako kredituen izaera mugatzailearen hatsapena urratu.

Hona osaketa, portzentaien arabera:

Gastuak	Portzentaia
Funtzionamendukoak	40
Inbertsiokoak	51
Finantza-zamakoak	9
Guztira	100

Ageri denez, inbertsioak gastu guztien ehuneko 51 dira; Udalaren inbertsio-ahalegina erakusten du horrek. Hauxe ere azpimarratu behar da: eski-kanpainako gastuak, zeinak ohiko ondasun eta zerbitzuen erosketatzat kontabilizatu diren, 98 milioi pezeta izan direla ekitaldi horretan.

Hona Udaleko langileak, 1997ko abenduaren 31n:

• Idazkaria (administrazio kontratuduna), Uztarrozen ere ari da.

• Ofizial administraria, funtzionarioa

• Zerbitzuen arduraduna, funtzionarioa

• Indarretxearen arduraduna, funtzionarioa

• Turismo bulegoaren arduraduna, aldi baterako lan kontratukoa

Dirusarreren betetze-maila ehuneko 95 izan da. Kredituak emateagatik aitortu diren eskubideek, aldiz, 125 milioi pezeta izan dira. Eski-kanpainaren dirusarrerak 97 milioi pezeta izan dira: 61 milioi, tasak eta bestelako dirusarreretan kontabilizatu dira; 36 milioi pezeta, ohiko transferentzietan.

Hona dirusarreren osaketa, portzentaien arabera:

Dirusarrerak	Portzentaia
Tributuzkoak	28
Ohiko transferentzietakoak	33
Ondarekoak	5
Kreditu-kontuetakoak	34
Guztira	100

1997ko ekitaldiak 18 milioi pezetako aurrekontu-emaitza positiboa du, aurreko ekitaldietako erresultak kontuan izan gabe. Azpimarratu behar da kreditu-kontzesioen ondoriozko dirusarrerek 125 milioi egiten dutela, eta horietatik diruzaintzako saldotzat hartu diren 50 milioi pezeta ez direla erabili.

1997ko abenduaren 31n, 32 milioi pezeta zeuden ordaindu gabe; horietatik 25 milioi 1997ko inbertsioei dagozkie, eta 1,4 milioi udal kanpinaren aurreko errentatzaileen itzulketei. Beste alde batetik, 8 milioi kontabilizatu dira itxitako ekitaldietan, 1997ko ekitaldiko gastutzat hartu badira ere.

Ekitaldiaren itxieran kobratzeke dauden onetsitako eskubideek 4,7 milioi pezeta egiten dute: 4 milioi itxitako ekitaldiei dagozkie, eta gainerakoak 1997an likidatu diren tributu-kontzeptuei.

VI.3.2. 1997ko abenduaren 31ko finantza-egoera

Finantza-egoera erabat saneatua erakusten du Erronkariko Udalak 1997ko abenduaren 31n.

Ondoren jarriko ditugu hainbat ratio eta magnitude, egoera ekonomikoa erakustearren:

Ratio eta magnitudeak	1997
Aurrekontu-emaitza	18.410.379 PTA.
Aurrezpen gordina (1)	39.751.143 PTA.
Aurrezpen garbia (2)	8.852.920 PTA.
Zorpetze maila (3)	%17
Zorpetze muga (4)	%22
Biztanleko gastu publikoa	641.651 PTA.
Biztanleko inbertsio-gastuak	327.902 PTA.
Biztanleko tributu-dirusarrerak (5)	185.945 PTA.
Dirulaguntzekiko menpekotasuna (6)	%33
Gastu guztien % zenbat dira langile gastuak	%6
Gastu guztien % zenbat dira inbertsio gastuak	%51
Gastu guztien % zenbat da finantza-zama	%9

1) Ohiko dirusarrerak - funtzionamendu gastuak. Ohiko dirusarreratzat hartu ditugu dirusarreren 1. eta 5. kapituluen bitartekoak, eta funtzionamendu gastutzat, gastuen 1., 2. eta 4. kapituluak.
2) Aurrezpen gordina - finantza-zama. Finantza-zamatzat hartu dugu gastuen 3. eta 9. kapituluen batuketa.
3) Finantza-zama / ohiko dirusarrerak x 100
4) Aurrezpen gordina / ohiko dirusarrerak x 100
5) Tributu-dirusarrerak (1, 2 eta 3. kapituluak) / biztanle kopurua.
6) Transferentzien ondoriozko dirusarrerak (4. eta 7. kapituluak) / dirusarrerak.

1997ko abenduaren 31ko finantza-egoeraz, berriz:

Adierazleak	1997
Diruzaintzako gerakina	107.250.178
Fondo likidoak	134.086.158
+Kobratzeke dagoena	4.727.910
– Ordaintzeke dagoena	(31.563.890)
Epe luzeko zorra	139.370.840
Eski-kanpainako finantza-aktiboak (1)	62.663.084

(1) Altxorreko letrak dira, eta fondo likidoen barruan daude.

Aurrekontuaren emaitza doitua eta diruzaintzako gerakina erabat positiboak dira; hala ere, azpimarratzekoa da kreditu-lerroak irekitzetik heldu diren 125 milioi dirusarreratzat hartzeagatik gertatu dela hori, 125 milioi horietatik 50 erabili ez badira ere, frontoiko eta kulturetxeko inbertsioengatik ordaintzeke dauden ziurtagiriei aurre egiteko erabiliko dira-eta.

Zorpetze-maila mugaren azpitik dago. Dena den, ehuneko 17ra iritsi da, eta zaindu egin behar da.

Azkenik, Nafarroan 1.000 biztanletik behera zuten udalen 1996ko batez bestekoarekin konparatuz gero, hurrengo laukia ateratzen da:

Ratioa	1.000 bizt. beherako-udalen 1996ko batez bestekoa	Izaba 1997
Biztanleko ohiko gastua	55.736	262.753
Biztanleko ohiko inbertsioae	80.739	330.082
Biztanleko tributu-dirusarrera	48.838	185.945
Zorpetze muga	35	22
Zorpetze maila	10	17

Adierazleen balioen arteko alde nabarmenak daude, bistan da, Izabaren baitan sartu direlako eski-kanpainaren ondoriozko gastu-dirusarrerak –eta per capita eragina 181.000 PTA da–, eta oihan-aprobetxamenduen dirusarrerak –23.900 PTA per capita–.

VI.3.3. Inbertsioak

Ekitaldian zehar, inbertsio errealen kapituluan likidatu diren obligazioek 1.778 milioi egiten dute. Ondorengo laukian aurkeztuko ditugu burutu diren obra nagusiak, esleipen- eta kontabilitate-zenbatekoekin.

Obra	Esleitua	Kontabilizatua
Udal frontoia	122.817.245	110.061.524
Kulturetxea zaharberritzea	26.839.169	31.543.229
Suhiltzaileen parkea zaharberritzea	19.918.875	27.555.881
Guztira	169.575.289	169.160.634

Obra-zuzendaritzak eta ekipamendu-gastuak ere sartu dira kontabilizaturiko kopuruetan.

Ondoren iruzkinduko ditugu aipatu obren alderdi garrantzitsuenak:

Udal frontoia

Obra honen proiektuak 138 milioi egiten du, eta 1996ko uztailaren 1eko Osoko Bilkuran onetsi zuten. Kontratatzeko modua lehiaketa da, eta lau kontratista aurkeztu ziren lizitaziora. 1996ko irailaren 23ko Osoko Bilkurak egin zuen esleipena, eta 123 milioitan esleitu zioten eskaintzarik merkeenari. 1996ko urriaren 8an izenpetu zuten egiaztatze- eta zuinketa-akta, eta obra egiteko epea 10 hilabete zen. Zelaiko lana egiteko garaian, behin betiko likidazioa onetsi gabe zegoen oraindik.

45 milioiko dirulaguntza eman zuen Nafarroako Gobernuak aipatu obra egiteko.

Kulturetxea zaharberritzea

Obra honen proiektuak 28 milioi egiten du, eta 1996ko urriaren 31ko Osoko Bilkuran onetsi zuten. Zuzenean kontratatu zuten, urgentziazko prozedura erabilita, eta lau eskaintza jaso ziren, hamaika eskatu baziren ere.

1996ko azaroaren 18an egin zen esleipena; izan ere, 27 milioitan esleitu zioten eskaintzarik merkeenari. 1996ko azaroaren 19an izenpetu zuten egiaztatze- eta zuinketa-akta, eta obra egiteko epea 5 hilabete zen. Txosten-lana egiteko garaian, behin betiko likidazioa onetsi gabe zegoen oraindik.

10 milioiko dirulaguntza eman zuen Nafarroako Gobernuak aipatu obra egiteko.

Suhiltzaileen parkea zaharberritzea

Obra honen proiektuak 20 milioi egiten du, eta 1996ko azaroaren 7ko Osoko Bilkuran onetsi zuten. Hala ere, esan beharra dago hasierako aurrekontua 14 milioi zela, eta ez zela inor aurkeztu.

Zuzenean kontratatu zuten, eta hamalau enpresari eskatu zitzaien eskaintza: 3 kontratista aurkeztu ziren lizitaziora. 20 milioitan esleitu zioten eskaintzarik abantailosenari

Ziurtagiriek 21 milioi pezeta egin dute, eta esleipen-prezioaren gaineko gehikuntza ehuneko 6 izan da. 1996ko abenduaren 24an izenpetu zuten egiaztatze- eta zuinketa-akta, eta azken ziurtagiria 1997ko maiatzaren 30ekoa da.

15 milioiko dirulaguntza eman zuen Nafarroako Gobernuak aipatu obra egiteko.

VI.3.4. Eski kanpaina

Izaba eta Otsagiko udalek eta Nafarroako Gobernuko Kirol eta Gazteriaren Institutuak hitzarmena izenpetu dute ipar-eskiko eskola-kanpainak kudeatu eta antolatzeko, Erronkari eta Zaraitzu ibarretan.

Hona 1997ko ekitaldian agertzen diren gastu-dirusarrera nagusiak:

Gastuak	Zenbatekoa
Garraioak	12.082.824
Irakasleen zerbitzuak	18.336.500
Eskiak konpondu eta aldatzea	4.244.056
Pistak erabiltzea	1.637.100
Mantenua eta lojamendua	52.595.550
Jarduerak eta antolamendua	8.644.727
Guztira	97.540.757

Dirusarrerak	Zenbatekoa
Partehartzaileak izena ematea	60.539.300
Nafarroako Gobernuaren dirulaguntza	35.825.000
Korrituak, kontu korronteak	692.745
Guztira	97.057.045

Izabako Udala arduratzen da eski-kanpaina horien kudeaketaz. Kanpainak urtero egiten dira, urtarriletik apirilera, eguraldiaren arabera. Urrian hasten da aurretiko izen-ematea, eta abendurako egin behar da behin betikoa, dagokion ordainketarekin batera.

Kanpaina honen kudeaketak dakartzan administrazio-zereginak gehitu egin direnez, administrazio-laguntzaile bat kontratatu dute kanpainaren iraunaldirako.

83 ikastetxetatik etorritako lau mila partehartzaile izan ditu kanpainak 1997an. Eskiarekin lotuta dauden jarduerez gain –goizean egiten baitira–, jarduera osagarriak ere egiten dira arratsaldetan, kulturarekin eta kirolarekin lotuta.

VI.3.5. Kudeaketa-gomendioak

Ondoren jarriko ditugu kudeaketa-arlo esanguratsuenei buruzko gomendio nagusiak, Ganbararen ustez Udalak onetsi beharko lituzkeenak, zertarako-eta antolamendu-sistemak, prozedurak, kontabilitatea eta barne-kontrola hobetzeko.

Aurrekontuak eta kontabilitatea

• Kontabilitate-sistemak hobetzea, informazio osoa eduki eta udal-jardunaren jarraipen hobea egin ahal izateko.

• Indarreko legediak ezartzen dituen epeak betetzea aurrekontuak onesteko.

• Gastu-dirusarreren aurreikuspen orekatua egitea.

• Gastuetarako kredituak mugatuak direlako hatsapena errespetatzea. Aurrekontu-aldaketak onestea, hala badagokio.

• Kontabilitate hatsapenak zorrotz erabiltzea, ekitaldi-itxieran, batez ere.

Inbentarioa eta ondarea

• Udal inbentarioa eguneratzea, ez baitute 1993tik eguneratu.

• Udal inbentarioa etengabe eguneratzeko bidea emango duten prozedurak taxutu eta erabiltzea.

• Ondasun higiezinen errentamendu oro dagokion kontratuarekin eustea.

Ohiko ondasun eta zerbitzuak erostea.

• Udalean zerbitzuak ematen ari diren langileekiko harremana formalizatzea, zerbitzu-errentamenduaren kontratuaren bidez, eta ordainagiriak eskatuz, behar bezalako baldintzekin. (Igerilekuaren arduraduna, eski kanpainaren bateragilea, indarretxeko administraria).

• BEZari buruzko erregelamendua betetzea, ordainagirietan zenbakia, data eta hornitzailearen eta Udalaren IFZ jasotzea.

• Ordainketarik ez egitea gastuaren dokumentu-euskarririk (ordainagiririk) izan arte, eski-kanpainan, batez ere.

Inbertsioak.

• Zuinketa-aktak egitea eta bideragarritasun-*ziurtagiriak eskatzea, proiektu guztietan.*

• Kredituak badirela egiaztatzeko agiriak luzatzea.

• Baldintzen orrietan esaten den dokumentazioa eskatzea obren esleipendunei, kontratazio guztietan.

• Inbertsioetarako baldintzen orrietan ezartzen diren betetze-epeak betetzen direla zorrotz jarraitzea.

Tributu dirusarrerak

• Organo eskudunak onetsi behar ditu tributu-kontzeptuen erroldeak; horretaz gain, dagokion argitalpen-iragarkiak egin behar dira, kobratzeko borondatezko epea adierazteko. Epe hori bukatu ondoren, legez ezarritako korrituak eta gainkargua ezarriko dira.

• Obra egiteko aurrekontuen aurkezpena eskatzea, obra-baimena eman baino lehen; hartara, eraikuntzen gaineko zerga likida daiteke, behin-behinekoz

• Oihan-aprobetxamenduen zenbatekoa honela kontabilizatu behar da: aitorturiko eskubide bezala, esleipenaren unean.

• Zerga-ordenantzak zer ekitalditan sartuko diren indarrean, ekitaldi horren urtarrilaren 1a baino lehenago argitaratzea.

Dirulaguntzen ondoriozko dirusarrerak

• Idazkariaren gastuetatik egokitzen den zatia dagokion ekitaldian likidatzea Uztarrozeko Udalari.

• Ohiko gastuak finantzatzeko dirulaguntzak ohiko transferentziak 4. kapituluan kontabilizatzea.

• Itxieran, ekitaldiaren emaitza doitua ateratzeko, dagozkion doiketak egitea, finantzaketaren desbideraketa dela-eta.

Diruzaintza

• Ahalik eta gehien murriztu kontu korronteen eta finantza-entitateen kopurua, eta saldo sinbolikoak dituzten kontuak kentzea.

• Mugimendu gutxi duten kontu korronteen kobraketak eta ordainketak kontabilizatzea.

VI.4. GORABEHERAK

Lana egiteko garaian, eta entitateak berak emandako berrien arabera, Udalak bazituen bi administrazio-auzigaietako errekurtso: bata, Izabako indarretxean 1992an egindako obren azken likidazioari buruz, eta bestea, udal kanpineko aurreko errentatzaileei egindako likidazioari buruz.

Egun, ezinezkoa da aipatu errekurtsoen ebazpenetik etor daitezkeen ondorio ekonomikoak zenbatestea.

Lan hau egiteko ardura izan duen Ignacio Cabeza del Salvador auditore jaunak hala proposatuta eman da txosten hau, indarreko araudiak aurreikusitako izapideak bete ondoren.

Iruñean, 1998ko urriaren 21ean

Lehendakaria: Luis Muñoz Garde

VII. ERRONKARIKO UDALA

VII.1. IRITZIA

Buruturiko fiskalizazioaren barruan, Erronkariko Udalaren 1997ko ekitaldiko aurrekontu-likidazioa aztertu dugu.

Sektore Publikoko kontuen ikuskaritza egiteko Espainiako Estatuko Kanpo Kontroleko Organo Publikoak Koordinatzeko Batzordeak onetsitako arau eta prozedurak aplikatu ditugu gure azterketan.

Eginiko azterketak honako iritzi hau eragin du:

VII.1.1. Aurrekontuaren likidazioari dagokionean.

1997ko ekitaldiko aurrekontuaren betetzearen egoerak nahiko ongi islatzen ditu fiskalizatutako ekitaldian Udalak burutu dituen eragiketak, salbuespen hauekin:

• 1. kapituluan –langileen ordainketak– ez da gastuetarako kredituen izaera mugatzailea errespetatu, 0,5 milioitan.

• Aldi horretan izandako gastu batzuk ez dira kontabilizatu: 6.733.482 pezeta; horietatik 5.561.581 pezeta inbertsio errealei dagozkie, eta atxikita dituzte dirulaguntzen ondoriozko dirusarrera batzuk, 4.037.708 pezeta, alegia. Beste alde batetik, baso-aprobetxamenduei dagozkien 1.830.660 pezetako dirusarrerak ere ez dira jaso.

VII.1.2. Ondare-egoeraren agerpena

Ondareari buruzko kontabilitaterik ez dagoenez, eta 1993tik datorren udal-inbentarioa eguneratu gabe dagoenez, ezin dugu iritzirik eman 1997ko abenduaren 31n udalak zeukan ondare-egoerari buruz.

VII.1.3. Legezkotasuna

Udalaren jarduera ekonomiko-finantzarioa, oro har, legezkotasun-printzipioari jarraituz burutzen da, aurrekontu-alorreko arau-hauste batzuk agertu diren arren.

VII.1.4. Finantza- eta ekonomia-egoera

Erronkariko Udalak finantza-egoera saneatua erakusten du 1997ko abenduaren 31n. Ekitaldi bukaerako aurrezki garbia 17,4 milioi pezeta da, zorpetzea hutsaren hurrengoa eta diruzaintzako gerakin positiboa 17,4 milioi da.

Laburbilduz, eta **ondorio orokor gisa,** Erronkariko Udalak:

• Egokiro kudeatzen ditu bere aurrekontuak, administrazioaren ikuspuntutik, baina hauek behar ditu:

a) Kontabilitate sistema osatu, udal errealitatearen ikuspegi osoa ahalbidetzeko.

b) Gastu-dirusarreren sortzapen hatsapena zuzen aplikatzea, alegia, egiten direnean kontabilizatu, eta ez ordaindu edo kobratzen direnean.

c) Aurrekontutze-teknikak hobetzea, aurrekontuan jasotako aurreikuspenak benetan bete ahal izateko.

d) Dagozkion kreditu-aldaketak egitea, aurrekontuan diren kopuruen gaineko gasturik ez kontabilizatzeko.

• Finantzaketaren ikuspuntutik, egoera saneatua du, erabat: hutsaren hurrengo zorpetzeari eta diruzaintza-gerakin handiari zor zaie.

VII.2. FINANTZA-EGOERAKO ORRIAK

1997ko ekitaldiko Aurrekontuaren likidazioa (pezetatan)

Gastuen kapituluak	Hasierako aurrekontua	Behin betiko aurrekontua	Aitorturiko betebeharrak	Betetzea %
1. Langileen gastuak	12.617.808	12.617.808	13.238.376	105
2. Gtos. en bienes corrientes y serv.	12.403.064	12.403.064	10.368.201	83
3. Gastos financieros	1.877.778	1.877.778		0
4. Ohiko transferentziak	4.897.000	4.897.000	4.421.176	90
6. Inbertsio errealak	98.276.170	98.276.170	6.073.490	6
Gastuak, guztira	130.077.820	130.077.820	34.161.243	26

Dirusarreren kapituluak	Hasierako aurrekontua	Behin betiko aurrekontua	Likidaturiko eskubideak	Betetzea %
1. Zuzeneko zergak	3.620.007	3.620.007	3.855.418	107
2. Zeharkako zergak	1.958.228	1.958.228	2.716.784	139
3. Tasak eta bestelako dirusarrerak	11.367.000	11.367.000	13.264.301	117
4. Ohiko transferentziak	16.776.988	16.776.988	18.315.549	109
5. Ondare dirusarrerak	1.345.000	1.345.000	1.349.482	100
7. Kapital transferentziak	55.910.097	55.910.097	3.568.175	6
9. Finantza-pasiboen aldaketa	31.508.714	31.508.714	680.927	2
Dirusarrerak, guztira	122.486.034	122.486.034	43.750.636	36

VII.3. IRUZKINAK, ONDORIOAK ETA GOMENDIOAK

VII.3.1. Aurrekontuaren betetzeari buruzko iruzkin orokorrak

1997ko ekitaldirako aurrekontuak 130 milioi jotzen duten gastu-kredituak ditu, hasieran. Dirusarreren aurreikuspenek 122,5 milioi aipatu dituzte. 1997ko apirilaren 29an onetsi zituen aurrekontuak Osoko Bilkurak. Aurrekontua orekatzeko, dirusarreren erresultak daude: 7,5 milioi. Ez dute kreditu-aldaketarik egin, ekitaldian zehar.

Aitorturiko betebeharrek 34 milioi egiten dute, eta ehuneko 26ko betetze-maila. Betetze apal hori inbertsiorik ez egiteari zor zaio; izan ere, 98 milioi zeuden aurrekontuetan, baino 6 milioi besterik ez dira bete. Azpimarratzekoa da 1. kapituluak –langileen ordainketak– behin betiko aurreikuspenak gainditu dituela, eta, beraz, gastuetarako kredituen izaera mugatzailearen hatsapena urratu.

Hona osaketa, portzentaien arabera:

Gastuak	Portzentaia
Funtzionamendukoak	82
Inbertsiokoak	18
Guztira	100

Ageri denez, funtzionamendu gastuak gastu guztien ehuneko 82 dira; langile gastuek ehuneko 39 egiten dute, eta finantza-zama hutsa da.

Hona Udaleko langileak, 1997ko abenduaren 31n:

• Idazkaria (administrazio kontratuduna), Urzainkin ere ari da.

• Zerbitzu anitzetako langilea, funtzionarioa.

• Eskoletako garbitzailea (lan kontratukoa, lanaldiaren zati baterako)

Ekitaldian aitortu diren eskubideak 44 milioi pezeta dira; betetze-maila, ehuneko 36. Ohiko dirusarreren kapitulu guztien betetzea izan da aurrekontuan zeuden kopuruak baino handiagoa. Aldi berean, azpimarratzekoa da kapital transferentzien eta finantza-pasiboen aldaketaren betetze-maila: ehuneko 6 eta ehuneko bi, hurrenez hurren.

Hona dirusarreren osaketa, portzentaien arabera:

Dirusarrerak	Portzentaia
Tributuzkoak	45
Ohiko transferentzietakoak	50
Ondarekoak	5
Guztira	100

Dirusarreren kapituluak aztertuz gero, ohiko transferentziei buruzkoak 18 milioi ditu, eta dirusarrera guztien ehuneko 42 egiten du; ondotik datoz tasak eta bestelako dirusarrerak: 13 milioi, ehuneko 30.

1997ko ekitaldiak 9,6 milioi pezetako aurrekontu-emaitza positiboa du, erresultak kontuan izan gabe.

1997ko abenduaren 31n, ez dira ordaindu gabeko kopuruak aintzat hartu, eta kobratzeke dauden onetsitako eskubideek 205.740 pezeta egiten dute: 92.659 pezeta, 1997an likidatu diren tributu-kontzeptuei dagozkie, eta gainerakoak, itxitako ekitaldiei.

VII.3.2. 1997ko abenduaren 31ko finantza-egoera

Finantza-egoera erabat saneatua erakusten du Erronkariko Udalak 1997ko abenduaren 31n.

Ondoren jarriko ditugu hainbat ratio eta magnitude, egoera ekonomikoa erakustearren:

Ratio eta magnitudeak	1997
Aurrekontu-emaitza	9.589.393 PTA.
Aurrezpen gordina (1)	11.473.781 PTA.
Aurrezpen garbia (2)	11.473.781 PTA.
Zorpetze maila (3)	%0
Zorpetze muga (4)	%29
Biztanleko gastu publikoa	93.592 PTA.
Biztanleko inbertsio-gastuak	16.640 PTA.
Biztanleko tributu-dirusarrerak (5)	54.347 PTA.
Dirulaguntzekiko menpekotasuna (6)	%50
Gastu guztien % zenbat dira langile gastuak	%39
Gastu guztien % zenbat dira inbertsio gastuak	%18
Gastu guztien % zenbat da finantza-zama	%0

1) Ohiko dirusarrerak - funtzionamendu gastuak. Ohiko dirusarreratzat hartu ditugu dirusarreren 1. eta 5. kapituluen bitartekoak, eta funtzionamendu gastutzat, gastuen 1., 2. eta 4. kapituluak.

2) Aurrezpen gordina - finantza-zama. Finantza-zamatzat hartu dugu gastuen 3. eta 9. kapituluen batuketa.

3) Finantza-zama / ohiko dirusarrerak x 100

4) Aurrezpen gordina / ohiko dirusarrerak x 100

5) Tributu-dirusarrerak (1, 2 eta 3. kapituluak) / biztanle kopurua.

6) Transferentzien ondoriozko dirusarrerak (4. eta 7. kapituluak) / dirusarrerak.

1997ko abenduaren 31ko finantza-egoeraz, berriz:

Adierazleak	1997
Diruzaintzako gerakina	17.369.410
Fondo likidoak	17.163.670
+Kobratzeke dagoena	205.740
– Ordaintzeke dagoena	0
Epe luzeko zorra	0

Aurrekontuaren emaitza eta aurrezki garbia erabat positiboak dira: 9,6 eta 17 milioi, hurrenez hurren.

Zorpetze-maila hutsa da. Ekitaldiko aurrezpen garbia 17 milioi da, eta 1998ko aurrekonturako finantza-iturri garrantzizkoa da.

Azkenik, Nafarroan 1.000 biztanletik behera zuten udalen 1996ko batez bestekoarekin konparatuz gero, hurrengo laukia ateratzen da:

Ratioa	1.000 bizt. beherako-udalen 1996ko batez bestekoa	Erronkari 1997
Biztanleko ohiko gastua	55.736	76.953
Biztanleko ohiko inbertsioae	80.739	108.223
Biztanleko tributu-dirusarrera	48.838	54.347
Zorpetze muga	35	29
Zorpetze maila	10	0

Udalaren zorpetze-mailaren ezereza azpimarra daiteke; izan ere, gainerakoen batez bestekoa ehuneko 10 da. Per capita dirusarrerak ere handiagoak dira, oihan-aprobetxamenduetatik ateratako 7,2 milioien ondorioz, funtsean –herritar bakoitzeko 19.700 pezeta–.

VII.3.3. Kudeaketa-gomendioak

Ondoren jarriko ditugu kudeaketa-arlo esanguratsuenei buruzko gomendio nagusiak, Ganbararen ustez Udalak onetsi beharko lituzkeenak, zertarako-eta antolamendu-sistemak, prozedurak, kontabilitatea eta barne-kontrola hobetzeko.

Aurrekontuak eta kontabilitatea

• Kontabilitate-sistemak hobetzea, informazio osoa eduki eta udal-jardunaren jarraipen hobea egin ahal izateko.

• Indarreko legediak ezartzen dituen epeak betetzea aurrekontuak onesteko.

• Gastu-dirusarreren aurreikuspen orekatua egitea.

• Gastuetarako kredituak mugatuak direlako hatsapena errespetatzea. Aurrekontu-aldaketak onestea, hala badagokio.

• Kontabilitate hatsapenak zorrotz erabiltzea, ekitaldi-itxieran, batez ere.

Inbentarioa eta ondarea

• Udal inbentarioa eguneratzea, ez baitute 1993tik eguneratu.

• Udal inbentarioa etengabe eguneratzeko bidea emango duten prozedurak taxutu eta erabiltzea.

Langileak

• Langileen Gizarte Segurantzaren atxikipena eta ordainketa aurrekontutik kanpo kontabilizatzea; enpresarioen kuota, aldiz, 1. Kapituluan, Udalaren gastu gisa.

• Hirugarrenen zerbitzuen emanaldiak gastuen II. kapituluan kontabilizatu behar dira (uhal-ikastaroko irakaslea).

Ohiko ondasun eta zerbitzuak erostea.

• Udalean zerbitzuak ematen ari diren langileekiko harremana formalizatzea, zerbitzu-errentamenduaren kontratuaren bidez, eta ordainagiriak eskatuz, behar bezalako baldintzekin. (uhal-eskulangintza ikastaroko irakaslea, udaltzainarentzako laguntza jaietan).

• BEZari buruzko erregelamendua betetzea, ordainagirietan zenbakia, data eta hornitzailearen eta Udalaren IFZ jasotzea.

Inbertsioak.

• Zuinketa-aktak egitea eta bideragarritasunziurtagiriak eskatzea, proiektu guztietan.

• Baldintzen orrietan esaten den dokumentazioa eskatzea obren esleipendunei, kontratazio guztietan.

Tributu dirusarrerak

• Organo eskudunak onetsi behar ditu tributukontzeptuen erroldeak; horretaz gain, dagokion argitalpen-iragarkiak egin behar dira, kobratzeko borondatezko epea adierazteko. Epe hori bukatu ondoren, legez ezarritako korrituak eta gainkargua ezarriko dira.

• Oihan-aprobetxamenduen zenbatekoa honela kontabilizatu behar da: aitorturiko eskubide bezala, esleipenaren unean.

• Zerga-ordenantzak zer ekitalditan sartuko diren indarrean, ekitaldi horren urtarrilaren 1a baino lehenago argitaratzea.

Dirulaguntzen ondoriozko dirusarrerak

• Itxieran, ekitaldiaren emaitza doitua ateratzeko, dagozkion doiketak egitea, finantzaketaren desbideraketa dela-eta.

Diruzaintza

• Ahalik eta gehien murriztu kontu korronteen eta finantza-entitateen kopurua, eta saldo sinbolikoak dituzten kontuak kentzea.

Lan hau egiteko ardura izan duen Ignacio Cabeza del Salvador auditore jaunak hala proposatuta eman da txosten hau, indarreko araudiak aurreikusitako izapideak bete ondoren.

Iruñean, 1998ko urriaren 21ean

Lehendakaria: Luis Muñoz Garde

VIII. URZAINKIKO UDALA

VIII.1. IRITZIA

Buruturiko fiskalizazioaren barruan, Urzainkiko Udalaren 1997ko ekitaldiko aurrekontu-likidazioa aztertu dugu.

Sektore Publikoko kontuen ikuskaritza egiteko Espainiako Estatuko Kanpo Kontroleko Organo Publikoak Koordinatzeko Batzordeak onetsitako arau eta prozedurak aplikatu ditugu gure azterketan.

Eginiko azterketak honako iritzi hau eragin du:

VIII.1.1. Aurrekontuaren likidazioari dagokionean.

1997ko ekitaldiko aurrekontuaren betetzearen egoerak nahiko ongi islatzen ditu fiskalizatutako ekitaldian Udalak burutu dituen eragiketak, salbuespen hauekin: aldi horretan izandako gastu batzuk ez dira kontabilizatu: 598.514 pezeta; beste alde batetik, baso-aprobetxamenduei dagozkien 1.004.240 pezetako dirusarrerak ere ez dira jaso.

VIII.1.2. Ondare-egoeraren agerpena

Ondareari buruzko kontabilitaterik ez dagoenez, eta 1993tik datorren udal-inbentarioa eguneratu gabe dagoenez, ezin dugu iritzirik eman 1997ko abenduaren 31n udalak zeukan ondareegoerari buruz.

VIII.1.3. Legezkotasuna

Udalaren jarduera ekonomiko-finantzarioa, oro har, legezkotasun-printzipioari jarraituz burutzen da, aurrekontu-alorreko arau-hauste batzuk agertu diren arren.

VIII.1.4. Finantza- eta ekonomia-egoera

Urzainkiko Udalak finantza-egoera saneatua erakusten du 1997ko abenduaren 31n. Aurrezki garbia 6.222.309 pezeta da, eta diruzaintzako gerakin positiboa 10.681.389 pta. da.

Laburbilduz, eta **ondorio orokor gisa,** Urzainkiko Udalak:

• Egokiro kudeatzen ditu bere aurrekontuak, administrazioaren ikuspuntutik, baina hauek behar ditu:

a) Kontabilitate sistema osatu, udal errealitatearen ikuspegi osoa ahalbidetzeko.

b) Gastu-dirusarreren sortzapen hatsapena zuzen aplikatzea, alegia, egiten direnean kontabilizatu, eta ez ordaindu edo kobratzen direnean.

• Finantzaketaren ikuspuntutik, egoera saneatua du, erabat: hutsaren hurrengo zorpetzeari eta diruzaintza-gerakin handiari zor zaie.

VIII.2. FINANTZA-EGOERAKO ORRIAK

1997ko ekitaldiko Aurrekontuaren likidazioa (pezetatan)

Gastuen kapituluak	Hasierako aurrekontua	Behin betiko aurrekontua	Aitorturiko betebeharrak	Betetzea %
1. Langileen gastuak	2.320.978	2.320.978	2.096.858	90
2. Ohiko ondasun eta zerbitzuak erostea	4.365.000	4.365.000	3.280.179	75
4. Ohiko transferentziak	2.694.386	2.694.386	2.469.985	92
6. Inbertsio errealak	7.613.490	7.613.490	3.584.891	47
Gastuak, guztira	16.993.854	16.993.854	11.431.913	67

Dirusarreren kapituluak	Hasierako aurrekontua	Behin betiko aurrekontua	Likidaturiko eskubideak	Betetzea %
1. Zuzeneko zergak	1.200.000	1.200.000	1.292.517	108
2. Zeharkako zergak	655.000	655.000	576.183	88
3. Tasak eta bestelako dirusarrerak	7.063.100	7.063.100	7.735.759	110
4. Ohiko transferentziak	2.944.775	2.944.755	3.333.399	113
5. Ondare dirusarrerak	860.000	860.000	1.131.473	132
6.. Enajenación de Inbertsio errealak	150.000	150.000	—	0
7. Kapital transferentziak	4.120.979	4.120.979	—	0
9. Finantza-pasiboen aldaketa	—	—	213.043	---
Dirusarrerak, guztira	16.993.854	16.993.854	14.282.374	84

VIII.3. IRUZKINAK, ONDORIOAK ETA GOMENDIOAK

VIII.3.1. Aurrekontuaren betetzeari buruzko iruzkin orokorrak

1997ko ekitaldirako aurrekontuak 17 milioi jotzen duten gastu-kredituak ditu, hasieran; kopuru bereko dirusarrera-aurreikuspenak ditu, halaber.

Ekitaldian zehar, ez diote kreditu-aldaketarik egin hasieran onetsitako aurrekontuari.

Aitorturiko betebeharrek 11,4 milioi egiten dute, eta ehuneko 67ko betetze-maila. Inbertsio errealei buruzko kapituluaren betetze-maila ehuneko 47 da.

Hona osaketa, portzentaien arabera:

Gastuak	Portzentaia
Funtzionamendukoak	69
Inbertsiokoak	31
Finantza-zamakoak	0
Guztira	100

Ageri denez, inbertsioak dira gastu guztiaren ehuneko 31. Garrantziaren arabera, ohiko ondasun eta zerbitzuak erostea da hurrengo kapitulua: ehuneko 29.

Hona Udaleko langileak, 1997ko abenduaren 31n:

• Idazkaria (administrazio kontratuduna), Erronkarin ere ari da.

• Zerbitzu anitzetako langilea, lan kontratuko finkoa, lanaldiaren zati baterako)

Ekitaldian aitortu diren eskubideak 14,3 milioi pezeta dira; betetze-maila, ehuneko 84.

Dirusarrerak kapituluka aztertuz gero, 7,7 milioi daude tasak eta bestelako dirusarreretan: aitorturiko eskubideen ehuneko 54; ondotik datoz ohiko transferentziak: ehuneko 23.

Hona dirusarreren osaketa, portzentaien arabera:

Dirusarrerak	Portzentaia
Tributuzkoak	67
Ohiko transferentzietakoak	23
Ondarekoak	10
Guztira	100

1997ko ekitaldiak 2,8 milioi pezetako aurrekontu-emaitza positiboa du, erresultak kontuan izan gabe.

1997ko abenduaren 31n, ez dira ordaindu gabeko kopuruak aintzat hartu, eta kobratzeke dauden onetsitako eskubideek 245.870 pezeta egiten dute: 127.507 pezeta, 1997an likidatu diren tributu-kontzeptuei dagozkie, eta gainerakoak, itxitako ekitaldiei.

VIII.3.2. 1997ko abenduaren 31ko finantza-egoera

Finantza-egoera erabat saneatua erakusten du Urzainkiko Udalak 1997ko abenduaren 31n.

Ondoren jarriko ditugu hainbat ratio eta magnitude, egoera ekonomikoa erakustearren:

Ratio eta magnitudeak	1997
Aurrekontu-emaitza	2.850.461 PTA.
Aurrezpen gordina (1)	6.222.309 PTA.
Aurrezpen garbia (2)	6.222.309 PTA.
Zorpetze maila (3)	%0
Zorpetze muga (4)	%44
Biztanleko gastu publikoa	102.990 PTA.
Biztanleko inbertsio-gastuak	32.296 PTA.
Biztanleko tributu-dirusarrerak (5)	86.527 PTA.
Dirulaguntzekiko menpekotasuna (6)	%23
Gastu guztien % zenbat dira langile gastuak	%18
Gastu guztien % zenbat dira inbertsio gastuak	%31
Gastu guztien % zenbat da finantza-zama	%0

1) Ohiko dirusarrerak - funtzionamendu gastuak. Ohiko dirusarreratzat hartu ditugu dirusarreren 1. eta 5. kapituluen bitartekoak, eta funtzionamendu gastutzat, gastuen 1., 2. eta 4. kapituluak.

2) Aurrezpen gordina - finantza-zama. Finantza-zamatzat hartu dugu gastuen 3. eta 9. kapituluen batuketa.

3) Finantza-zama / ohiko dirusarrerak x 100

4) Aurrezpen gordina / ohiko dirusarrerak x 100

5) Tributu-dirusarrerak (1, 2 eta 3. kapituluak) / biztanle kopurua.

6) Transferentzien ondoriozko dirusarrerak (4. eta 7. kapituluak) / dirusarrerak.

1997ko abenduaren 31ko finantza-egoeraz, berriz:

Adierazleak	1997
Diruzaintzako gerakina	10.681.389
Fondo likidoak	10.435.519
+ Kobratzeke dagoena	245.870
– Ordaintzeke dagoena	—
Epe luzeko zorra	0

Aurrekontuaren emaitza eta aurrezki garbia erabat positiboak dira: 2,8 eta 6,2 milioi, hurrenez hurren.

Diruzaintzaren gerakin positiboa 10.681.389 pezeta da, eta hurrengo ekitaldietan gastuak egiteko finantza-iturri garrantzizkoa da.

Azkenik, Nafarroan 1.000 biztanletik behera zuten udalen 1996ko batez bestekoarekin konparatuz gero, hurrengo laukia ateratzen da:

Ratioa	1.000 bizt. beherako-udalen 1996ko batez bestekoa	Urzainki 1997
Biztanleko ohiko gastua	55.736	70.694
Biztanleko ohiko inbertsioae	80.739	126.751
Biztanleko tributu-dirusarrera	48.838	86.527
Zorpetze muga	35	44
Zorpetze maila	10	0

Udalaren zorpetze-mailaren ezereza azpimarra daiteke. Dirusarrerek pisu handiagoa dute, oihan-aprobetxamenduen ondorioz, funtsean: 3,9 milioi, 32.500 pta.ko per capita dirusarrerak.

VIII.3.3. Kudeaketa-gomendioak

Ondoren jarriko ditugu kudeaketa-arlo esanguratsuenei buruzko gomendio nagusiak, Ganbararen ustez Udalak onetsi beharko lituzkeenak, zertarako-eta antolamendu-sistemak, prozedurak, kontabilitatea eta barne-kontrola hobetzeko.

Aurrekontuak eta kontabilitatea

• Kontabilitate-sistemak hobetzea, informazio osoa eduki eta udal-jardunaren jarraipen hobea egin ahal izateko.

• Indarreko legediak ezartzen dituen epeak betetzea aurrekontuak onesteko.

• Kontabilitate hatsapenak zorrotz erabiltzea, ekitaldi-itxieran, batez ere.

Inbentarioa eta ondarea

• Udal inbentarioa eguneratzea, ez baitute 1993tik eguneratu.

• Udal inbentarioa etengabe eguneratzeko bidea emango duten prozedurak taxutu eta erabiltzea.

Langileak

• Langileen Gizarte Segurantzaren atxikipena eta ordainketa aurrekontutik kanpo kontabilizatzea; enpresarioen kuota, aldiz, 1. Kapituluan, Udalaren gastu gisa.

Ohiko ondasun eta zerbitzuak erostea.

• BEZari buruzko erregelamendua betetzea, ordainagirietan zenbakia, data eta hornitzailearen eta Udalaren IFZ jasotzea.

Inbertsioak.

• Baldintzen orrietan esaten den dokumentazioa eskatzea obren esleipendunei, kontratazio guztietan.

Tributu dirusarrerak

• Organo eskudunak onetsi behar ditu tributukontzeptuen erroldeak; horretaz gain, dagokion argitalpen-iragarkiak egin behar dira, kobratzeko borondatezko epea adierazteko. Epe hori bukatu ondoren, legez ezarritako korrituak eta gainkargua ezarriko dira.

• Oihan-aprobetxamenduen zenbatekoa honela kontabilizatu behar da: aitorturiko eskubide bezala, esleipenaren unean.

• Zerga-ordenantzak zer ekitalditan sartuko diren indarrean, ekitaldi horren urtarrilaren 1a baino lehenago argitaratzea.

ABIL

• Aurrekontuz kanpoko eragiketen kontu guztiak aztertzea, haien saldoen balioa egiaztatzea, eta erregularizatzeari ekitea, hala badagokio.

Lan hau egiteko ardura izan duen Ignacio Cabeza del Salvador auditore jaunak hala proposatuta eman da txosten hau, indarreko araudiak aurreikusitako izapideak bete ondoren.

Iruñean, 1998ko urriaren 21ean

Lehendakaria: Luis Muñoz Garde

IX. UZTARROZEKO UDALA

IX.1. IRITZIA

Buruturiko fiskalizazioaren barruan, Uztarrozeko Udalaren 1997ko ekitaldiko aurrekontu-likidazioa aztertu dugu.

Sektore Publikoko kontuen ikuskaritza egiteko Espainiako Estatuko Kanpo Kontroleko Organo Publikoak Koordinatzeko Batzordeak onetsitako arau eta prozedurak aplikatu ditugu gure azterketan.

Eginiko azterketak honako iritzi hau eragin du:

IX.1.1. Aurrekontuaren likidazioari dagokionean.

1997ko ekitaldiko aurrekontuaren betetzearen egoerak nahiko ongi islatzen ditu fiskalizatutako

ekitaldian Udalak burutu dituen eragiketak, salbuespen hauekin: aldi horretan izandako gastu batzuk ez dira kontabilizatu: 2.125.476 pezeta; beste alde batetik, baso-aprobetxamenduei dagozkien 1.181.440 pezetako dirusarrerak ere ez dira jaso.

IX.1.2. Ondare-egoeraren agerpena

Ondareari buruzko kontabilitaterik ez dagoenez, eta 1993tik datorren udal-inbentarioa eguneratu gabe dagoenez, ezin dugu iritzirik eman 1997ko abenduaren 31n udalak zeukan ondareegoerari buruz.

IX.1.3. Legezkotasuna

Udalaren jarduera ekonomiko-finantzarioa, oro har, legezkotasun-printzipioari jarraituz burutzen da, aurrekontu-alorreko arau-hauste batzuk agertu diren arren.

IX.1.4. Finantza- eta ekonomia-egoera

Uztarrozeko Udalak finantza-egoera saneatua erakusten du 1997ko abenduaren 31n. Zorpetzemaila ehuneko bederatzi da, eta aurrezki garbi positiboa hiru milioi pezeta.

Laburbilduz, eta **ondorio orokor gisa,** Urzainkiko Udalak:

• Egokiro kudeatzen ditu bere aurrekontuak, administrazioaren ikuspuntutik, baina hauek behar ditu:

a) Kontabilitate sistema osatu, udal errealitatearen ikuspegi osoa ahalbidetzeko.

b) Gastu-dirusarreren sortzapen hatsapena zuzen aplikatzea, alegia, egiten direnean kontabilizatu, eta ez ordaindu edo kobratzen direnean.

• Finantzaketaren ikuspuntutik, egoera saneatua du; hala ere, egiten ari diren inbertsioek –garrantzizko udal finantzaketarekin egin ere– finantza-egoera hori alda dezakete; are gehiago, dirusarrera horiek jasotako dirulaguntzen menpe daudenean, hein handi batean –ehuneko 71, 1997an–.

IX.2. FINANTZA-EGOERAKO ORRIAK

1997ko ekitaldiko Aurrekontuaren likidazioa (pezetatan)

Gastuen kapituluak	Hasierako aurrekontua	Behin betiko aurrekontua	Aitorturiko betebeharrak	Betetzea %
1. Langileen soldatak	3.888.968	3.888.968	3.854.800	99
2. Ohiko ondasun eta zerbitzuak erostea	8.473.290	8.473.290	7.097.111	84
3. Korrituak	910.000	910.000	587.820	65
4. Ohiko transferentziak	2.393.720	2.393.720	2.336.557	98
6. Inbertsio errealak	80.075.083	80.075.083	42.226.442	53
9. Finantza-pasiboen aldaketa	1.000.000	1.000.000	1.000.000	100
Guztira	96.741.061	96.741.061	57.102.730	59

Dirusarreren kapituluak	Hasierako aurrekontua	Behin betiko aurrekontua	Likidaturiko eskubideak	Betetzea %
1. Zuzeneko zergak	2.147.000	2.147.000	1.826.741	85
2. Zeharkako zergak	1.124.373	1.124.373	1.872.580	167
3. Tasak eta bestelako dirusarrerak	8.338.925	8.338.925	7.000.052	84
4. Ohiko transferentziak	6.620.044	6.620.044	7.525.099	114
5. Ondare dirusarrerak	666.476	666.476	568.447	85
7. Kapital transferentziak	48.960.931	48.960.931	20.461.120	42
9. Finantza-pasiboen aldaketa	13.341.927	13.341.927	0	0
Guztira	81.199.676	81.199.676	39.254.039	48

IX.3. IRUZKINAK, ONDORIOAK ETA GOMENDIOAK

IX.3.1. Aurrekontuaren betetzeari buruzko iruzkin orokorrak

1997ko ekitaldirako aurrekontuak 97 milioi jotzen duten gastu-kredituak ditu, hasieran; dirusarrera-aurreikuspenak 81 milioi dira. 1997ko apirilaren 22an onetsi zituen Osoko Bilkurak aurrekontua.

Dirusarreren erresulten ondoriozko 16 milioi pezetarekin orekatuko da aurrekontua. Ekitaldian zehar, ez dute kreditu-aldaketarik egin.

Aitorturiko betebeharrek 57 milioi egiten dute, eta ehuneko 59ko betetze-maila. Inbertsio errealei buruzko kapituluaren betetze-mailari zor zaio maila apal hori: ehuneko 53 besterik ez da izan.

Hona osaketa, portzentaien arabera:

Gastuak	Portzentaia
Funtzionamendukoak	23
Inbertsiokoak	74
Finantza-zamakoak	3
Guztira	100

Ageri denez, inbertsioak dira gastu guztiaren ehuneko 74. Udalaren inbertsio-ahalegina erakusten du horrek.

Hona Udaleko langileak, 1997ko abenduaren 31n:

• Idazkaria (administrazio kontratuduna), Izaban ere ari da.

• Zerbitzu anitzetako langilea, aldi baterako lan kontratukoa.

Dirusarreren betetze-maila ehuneko 48 izan da. Kapital transferentzien ondorioz aitortu diren eskubideek 20 milioi izan dira, dirusarrera guztien ehuneko 52.

Hona dirusarreren osaketa, portzentaien arabera:

Dirusarrerak	Portzentaia
Tributuzkoak	27
Ohiko transferentzietakoak	71
Ondarekoak	2
Guztira	100

Dirulaguntzekiko menpekotasuna oso handia da: ehuneko 71. Hau da, Udalak aitorturiko 100 pezeta bakoitzeko, 71 jasotako dirulaguntza eta transferentzietatik heldu dira.

1997ko ekitaldiak 18 milioi pezetako aurrekontuemaitza negatiboa du, erresultak kontuan izan gabe.

1997ko abenduaren 31n, 26 milioi pezeta dago ordaindu gabe: saneamendu eta hornidura sareak berritzeko obren ziurtagiriei dagokie.

Ekitaldiaren itxieran, kobratzeke dauden onetsitako eskubideek 0,7 milioi pezeta egiten dute: 0,6 milioi, itxitako ekitaldikoak dira, eta, gainerakoak, 1997an likidatu diren tributu-kontzeptuei dagozkie.

IX.3.2. 1997ko abenduaren 31ko finantza-egoera

Finantza-egoera saneatua erakusten du Uztarrozeko Udalak 1997ko abenduaren 31n.

Ondoren jarriko ditugu hainbat ratio eta magnitude, egoera ekonomikoa erakustearren:

Ratio eta magnitudeak	1997
Aurrekontu-emaitza	(17.848.691) PTA.
Aurrezpen gordina (1)	5.504.451 PTA.
Aurrezpen garbia (2)	3.916.631 PTA.
Zorpetze maila (3)	%8
Zorpetze muga (4)	%29
Biztanleko gastu publikoa	201.776 PTA.
Biztanleko inbertsio-gastuak	149.210 PTA.
Biztanleko tributu-dirusarrerak (5)	37.807 PTA.
Dirulaguntzekiko menpekotasuna (6)	%71
Gastu guztien % zenbat dira langile gastuak	%7
Gastu guztien % zenbat dira inbertsio gastuak	%74
Gastu guztien % zenbat da finantza-zama	%3

1) Ohiko dirusarrerak - funtzionamendu gastuak. Ohiko dirusarreratzat hartu ditugu dirusarreren 1. eta 5. kapituluen bitartekoak, eta funtzionamendu gastutzat, gastuen 1., 2. eta 4. kapituluak.
2) Aurrezpen gordina - finantza-zama. Finantza-zamatzat hartu dugu gastuen 3. eta 9. kapituluen batuketa.
3) Finantza-zama / ohiko dirusarrerak x 100
4) Aurrezpen gordina / ohiko dirusarrerak x 100
5) Tributu-dirusarrerak (1, 2 eta 3. kapituluak) / biztanle kopurua.
6) Transferentzien ondoriozko dirusarrerak (4. eta 7. kapituluak) / dirusarrerak.

1997ko abenduaren 31ko finantza-egoeraz, berriz:

Adierazleak	1997
Diruzaintzako gerakina	4.596.245
Fondo likidoak	30.026.153
+ Kobratzeke dagoena	675.560
– Ordaintzeke dagoena	(26.105.468)
Epe luzeko zorra	14.000.000

Aurrekontuaren ekitaldiko emaitza negatiboa da: 18 milioi pezeta. Horren arrazoia da jasotako kapital transferentziak 20,5 milioi izan direla, eta ekitaldian egin diren inbertsioek 42 milioiak gainditu dituztela.

Zorpetze-maila ehuneko 9 da, eta mugaren azpitik dago (ehuneko 27 baita muga).

Aurrezpen garbia positiboa da: 4 milioi. Beraz, hurrengo ekitaldietako inbertsioak kontrolatu beharko dira.

Azkenik, Nafarroan 1.000 biztanletik behera zuten udalen 1996ko batez bestekoarekin konparatuz gero, hurrengo laukia ateratzen da:

Ratioa	1.000 bizt. beherako-udalen 1996ko batez bestekoa	Uztarroze 1997
Biztanleko ohiko gastua	55.736	49.033
Biztanleko ohiko inbertsioae	80.739	66.406
Biztanleko tributu-dirusarrera	48.838	37.807
Zorpetze muga	35	29
Zorpetze maila	10	8

Alegia, Udalaren ratioak 1996koen batez bestekoen azpitik daudela ikusten da, oihan-aprobetxamenduek 15.000 per capita jotzen duten arren. Balio horiek Udalean zerga-presio handiagoa dagoela adieraz dezakete.

IX.3.3. Kudeaketa-gomendioak

Ondoren jarriko ditugu kudeaketa-arlo esanguratsuenei buruzko gomendio nagusiak, Ganbararen ustez Udalak onetsi beharko lituzkeenak, zertarako-eta antolamendu-sistemak, prozedurak, kontabilitatea eta barne-kontrola hobetzeko.

Aurrekontuak eta kontabilitatea

• Kontabilitate-sistemak hobetzea, informazio osoa eduki eta udal-jardunaren jarraipen hobea egin ahal izateko.

• Indarreko legediak ezartzen dituen epeak betetzea aurrekontuak onesteko.

• Kontabilitate hatsapenak zorrotz erabiltzea, ekitaldi-itxieran, batez ere.

• Hasierako aurrekontuak aldi horretako betebeharrei aurre egiteko beharrezko kredituak izan behar ditu, eta ekitaldian likidatu behar diren baliabide ekonomikoen estimazioak.

Inbentarioa eta ondarea

• Udal inbentarioa eguneratzea, ez baitute 1993tik eguneratu.

• Udal inbentarioa etengabe eguneratzeko bidea emango duten prozedurak taxutu eta erabiltzea.

Langileak

• Dagokion ekitaldiari aplikatzea idazkariaren gastuen zati proportzionala.

Ohiko ondasun eta zerbitzuak erostea.

• Udalean zerbitzuak ematen ari diren langileekiko harremana formalizatzea, zerbitzu-errentamenduaren kontratuaren bidez, eta ordainagiriak eskatuz, behar bezalako baldintzekin. (botikineko arduraduna).

• BEZari buruzko erregelamendua betetzea, ordainagirietan zenbakia, data eta hornitzailearen eta Udalaren IFZ jasotzea.

Inbertsioak.

• Zuinketa-aktak egitea eta bideragarritasun-ziurtagiriak eskatzea, proiektu guztietan.

• Kredituak badirela egiaztatzeko agiriak luzatzea.

• Inbertsioetarako baldintzen orrietan ezartzen diren betetze-epeak betetzen direla zorrotz jarraitzea.

Tributu dirusarrerak

• Organo eskudunak onetsi behar ditu tributu-kontzeptuen erroldeak; horretaz gain, dagokion argitalpen-iragarkiak egin behar dira, kobratzeko borondatezko epea adierazteko. Epe hori bukatu ondoren, legez ezarritako korrituak eta gainkargua ezarriko dira.

• Obra egiteko aurrekontuen aurkezpena eskatzea, obra-baimena eman baino lehen; hartara, eraikuntzen gaineko zerga likida daiteke, behin-behinekoz.

• Oihan-aprobetxamenduen zenbatekoa honela kontabilizatu behar da: aitorturiko eskubide bezala, esleipenaren unean.

• Zerga-ordenantzak zer ekitalditan sartuko diren indarrean, ekitaldi horren urtarrilaren 1a baino lehenago argitaratzea.

Dirulaguntzen ondoriozko dirusarrerak

• Itxieran, ekitaldiaren emaitza doitua ateratzeko, dagozkion doiketak egitea, finantzaketaren desbideraketa dela-eta.

• Ohiko gastuak finantzatzeko jaso diren dirulaguntzak ohiko transferentzietan kontabilizatzea.

Diruzaintza

• Ahalik eta gehien murriztu kontu korronteen eta finantza-entitateen kopurua, eta saldo sinbolikoak dituzten kontuak kentzea.

Lan hau egiteko ardura izan duen Ignacio Cabeza del Salvador auditore jaunak hala proposatuta eman da txosten hau, indarreko araudiak aurreikusitako izapideak bete ondoren.

Iruñean, 1998ko urriaren 21ean

Lehendakaria: Luis Muñoz Garde

X. BIDANKOZEKO UDALA

X.1. IRITZIA

Buruturiko fiskalizazioaren barruan, Bidankozeko Udalaren 1997ko ekitaldiko aurrekontu-likidazioa aztertu dugu.

Sektore Publikoko kontuen ikuskaritza egiteko Espainiako Estatuko Kanpo Kontroleko Organo Publikoak Koordinatzeko Batzordeak onetsitako arau eta prozedurak aplikatu ditugu gure azterketan.

Eginiko azterketak honako iritzi hau eragin du:

X.1.1. Aurrekontuaren likidazioari dagokionean.

1997ko ekitaldiko aurrekontuaren betetzearen egoerak nahiko ongi islatzen ditu fiskalizatutako ekitaldian Udalak burutu dituen eragiketak, salbuespen hauekin: aldi horretan izandako gastu batzuk –6.365.529 pezeta– ez dira kontabilizatu; horietatik 6.025.945 pezeta inbertsio errealei dagozkie, eta atxikita dituzte dirulaguntzen ondoriozko dirusarrera batzuk, 4.650.019 pezeta, alegia. Beste alde batetik, baso-aprobetxamenduei dagozkien 663.456 pezetako dirusarrerak ere ez dira jaso.

X.1.2. Ondare-egoeraren agerpena

Ondareari buruzko kontabilitaterik ez dagoenez, eta 1993tik datorren udal-inbentarioa eguneratu gabe dagoenez, ezin dugu iritzirik eman 1997ko abenduaren 31n udalak zeukan ondare-egoerari buruz.

X.1.3. Legezkotasuna

Udalaren jarduera ekonomiko-finantzarioa, oro har, legezkotasun-printzipioari jarraituz burutzen da, aurrekontu-alorreko arau-hauste batzuk agertu diren arren.

X.1.4. Finantza- eta ekonomia-egoera

Bidankozeko Udalak finantza-egoera saneatua erakusten du 1997ko abenduaren 31n. Aurrezki garbia 3,7 milioi pezeta da, eta diruzaintzako gerakina, 13,6 milioi da.

Laburbilduz, eta **ondorio orokor gisa,** Bidankozeko Udalak:

• Egokiro kudeatzen ditu bere aurrekontuak, administrazioaren ikuspuntutik, baina hauek behar ditu:

a) Kontabilitate sistema osatu, udal errealitatearen ikuspegi osoa ahalbidetzeko.

b) Gastu-dirusarreren sortzapen hatsapena zuzen aplikatzea, alegia, egiten direnean kontabilizatu, eta ez ordaindu edo kobratzen direnean.

• Finantzaketaren ikuspuntutik, egoera saneatua du, ez baitu zorpetzerik izan, 1997ra arte: 7,6 milioiko mailegua eskuratu baitzuen, inbertsioetarako.

X.2. FINANTZA-EGOERAKO ORRIAK

1997ko ekitaldiko Aurrekontuaren likidazioa (pezetatan)

Gastuen kapituluak	Hasierako aurrekontua	Behin betiko aurrekontua	Aitorturiko betebeharrak	Betetzea %
1. Langileen gastuak	643.955	643.955	611.655	95
2.. Ohiko ondasun eta zerbitzuak erostea	5.513.460	5.513.460	3.393.374	62
3. Korrituak	325.000	325.000	103.179	32
4. Ohiko transferentziak	2.251.000	2.251.000	1.816.085	81
6. Inbertsio errealak	64.596.228	64.596.228	47.553.590	74
Guztira	73.328.643	73.328.643	53.477.863	73

Dirusarreren kapituluak	Hasierako aurrekontua	Behin betiko aurrekontua	Likidaturiko eskubideak	Betetzea %
1. Zuzeneko zergak	1.070.000	1.070.000	1.164.381	109
2. Zeharkako zergak	867.976	867.976	468.935	54
3. Tasak eta bestelako dirusarrerak	3.763.629	3.763.629	4.455.715	118
4. Ohiko transferentziak	2.845.000	2.845.000	2.923.051	103
5. Ondare dirusarrerak	300.000	300.000	610.508	204
7. Kapital transferentziak	51.125.083	51.125.083	43.943.991	86
9. Finantza-pasiboen aldaketa	7.572.787	7.572.787	7.726.991	102
Guztira	67.544.475	67.544.475	61.293.572	91

X.3. IRUZKINAK, ONDORIOAK ETA GOMENDIOAK

X.3.1. Aurrekontuaren betetzeari buruzko iruzkin orokorrak

1997ko ekitaldirako aurrekontuak 73 milioi jotzen duten gastu-kredituak ditu, hasieran. Dirusarreren aurreikuspenek 67 milioi aipatu dituzte. 1997ko apirilaren 21ean onetsi zituen aurrekontuak Osoko Bilkurak.

Aurrekontua orekatzeko, dirusarreren erresultak daude: 5,8 milioi. Ez dute kreditu-aldaketarik egin, ekitaldian zehar.

Aitorturiko betebeharrek 53 milioi egiten dute, eta ehuneko 73ko betetze-maila.

Hona osaketa, portzentaien arabera:

Gastuak	Portzentaia
Funtzionamendukoak	10,8
Inbertsiokoak	89
Finantza-zamakoak	0,2
Guztira	100

Ageri denez, inbertsioak gastu guztien ehuneko 89 dira –47,5 milioi–; Udalaren inbertsio-ahalegina erakusten du horrek.

Hona Udaleko langileak, 1997ko abenduaren 31n:

• Idazkaria (funtzionarioa), Burgin eta Garden ere ari da.

Dirusarreren betetze-maila ehuneko 91 izan da. Kapital transferentzien ondorioz aitortu diren eskubideak 44 milioi izan dira. Finantza-entitate bati ere eskatu zaio 7,6 milioiko mailegua.

Hona dirusarreren osaketa, portzentaien arabera:

Dirusarrerak	Portzentaia
Tributuzkoak	10
Ohiko transferentzietakoak	76
Ondarekoak	14
Guztira	100

Transferentzietatik heldu diren dirusarrerekiko menpekotasuna oso handia da: Udalak aitorturiko 100 pezeta bakoitzeko, 77 pta. iturri horretatik heldu dira.

1997ko ekitaldiak 7,8 milioi pezetako aurrekontu-emaitza positiboa du, erresultak kontuan izan gabe.

1997ko abenduaren 31n, ez dira ordaindu gabeko kopuruak aintzat hartu, eta kobratzeke dauden onetsitako eskubideek 220.361 pezeta egiten dute: 1997an likidatu diren tributu-kontzeptuei dagozkie, funtsean.

X.3.2. 1997ko abenduaren 31ko finantza-egoera

Finantza-egoera erabat saneatua erakusten du Bidankozeko Udalak 1997ko abenduaren 31n.

Ondoren jarriko ditugu hainbat ratio eta magnitude, egoera ekonomikoa erakustearren:

Ratio eta magnitudeak	1997
Aurrekontu-emaitza	7.815.709 PTA.
Aurrezpen gordina (1)	3.801.476 PTA.
Aurrezpen garbia (2)	3.698.297 PTA.
Zorpetze maila (3)	%1
Zorpetze muga (4)	%39
Biztanleko gastu publikoa	457.076 PTA.
Biztanleko inbertsio-gastuak	406.441 PTA.
Biztanleko tributu-dirusarrerak (5)	52.043 PTA.
Dirulaguntzekiko menpekotasuna (6)	%76
Gastu guztien % zenbat dira langile gastuak	%1
% Gastos de inversiones el guztira de gastos	%89
Gastu guztien % zenbat da finantza-zama	%0,2

1) Ohiko dirusarrerak - funtzionamendu gastuak. Ohiko dirusarreratzat hartu ditugu dirusarreren 1. eta 5. kapituluen bitartekoak, eta funtzionamendu gastutzat, gastuen 1., 2. eta 4. kapituluak.
2) Aurrezpen gordina - finantza-zama. Finantza-zamatzat hartu dugu gastuen 3. eta 9. kapituluen batuketa.
3) Finantza-zama / ohiko dirusarrerak x 100
4) Aurrezpen gordina / ohiko dirusarrerak x 100
5) Tributu-dirusarrerak (1, 2 eta 3. kapituluak) / biztanle kopurua.
6) Transferentzien ondoriozko dirusarrerak (4. eta 7. kapituluak) / dirusarrerak.

1997ko abenduaren 31ko finantza-egoeraz, berriz:

Adierazleak	1997
Diruzaintzako gerakina	13.650.323
Fondo likidoak	13.429.962
+ Kobratzeke dagoena	220.361
– Ordaintzeke dagoena	0
Epe luzeko zorra	7.572.787

Aurrekontuaren emaitza doitua eta aurrezki garbia positiboak dira, argi eta garbi: 7,8 eta 3,6 milioi, hurrenez hurren.

Zorpetze-maila zorpetze-muga baino askoz apalagoa da: ehuneko 1.

Diruzaintzako gerakin positiboak 13,6 milioi egin du, eta garrantzizko finantza-iturri izango da 1998rako.

Azkenik, Nafarroan 1.000 biztanletik behera zuten udalen 1996ko batez bestekoarekin konparatuz gero, hurrengo laukia ateratzen da:

Ratioa	1.000 bizt. beherako-udalen 1996ko batez bestekoa	Bidankoze 1997
Biztanleko ohiko gastua	55.736	50.635
Biztanleko ohiko inbertsioae	80.739	82.244
Biztanleko tributu-dirusarrera	48.838	52.043
Zorpetze muga	35	39
Zorpetze maila	10	1

Udalaren balioak batez bestekotik hurbil daude, zorpetze-maila izan ezik, hobea baita.

X.3.3. Kudeaketa-gomendioak

Ondoren jarriko ditugu kudeaketa-arlo esanguratsuenei buruzko gomendio nagusiak, Ganbararen ustez Udalak onetsi beharko lituzkeenak, zertarako-eta antolamendu-sistemak, prozedurak, kontabilitatea eta barne-kontrola hobetzeko.

Aurrekontuak eta kontabilitatea

• Kontabilitate-sistemak hobetzea, informazio osoa eduki eta udal-jardunaren jarraipen hobea egin ahal izateko.

• Indarreko legediak ezartzen dituen epeak betetzea aurrekontuak onesteko.

• Kontabilitate hatsapenak zorrotz erabiltzea, ekitaldi-itxieran, batez ere.

• Gastu-dirusarreren aurreikuspen orekatua egitea.

Inbentarioa eta ondarea

• Udal inbentarioa eguneratzea, ez baitute 1993tik eguneratu.

• Udal inbentarioa etengabe eguneratzeko bidea emango duten prozedurak taxutu eta erabiltzea.

Inbertsioak

• Zuinketa-aktak egitea eta bideragarritasun-ziurtagiriak eskatzea, proiektu guztietan.

• Kredituak badirela egiaztatzeko agiriak luzatzea.

• Behin betiko fidantzak eskatu, obrak esleitu eta gero.

• Inbertsioetarako baldintzen orrietan ezartzen diren betetze-epeak betetzen direla zorrotz jarraitzea.

• Inbertsioak egiterakoan, esleipen prezioekiko desbideraketak kontrolatu, eta indarreko legediak horri buruz ezarri duena bete.

Tributu dirusarrerak

• Organo eskudunak onetsi behar ditu tributukontzeptuen erroldeak; horretaz gain, dagokion argitalpen-iragarkiak egin behar dira, kobratzeko borondatezko epea adierazteko. Epe hori bukatu ondoren, legez ezarritako korrituak eta gainkargua ezarriko dira.

• Oihan-aprobetxamenduen zenbatekoa honela kontabilizatu behar da: aitorturiko eskubide bezala, esleipenaren unean.

• Nominako gizarte segurantzaren atxikipena ABILen (Aurrekontuaren Balio Independente eta Laguntzaileak) kontabilizatzea.

• Zerga-ordenantzak zer ekitalditan sartuko diren indarrean, ekitaldi horren urtarrilaren 1a baino lehenago argitaratzea.

Dirulaguntzen ondoriozko dirusarrerak

• Itxieran, ekitaldiaren emaitza doitua ateratzeko, dagozkion doiketak egitea, finantzaketaren desbideraketa dela-eta.

Lan hau egiteko ardura izan duen Ignacio Cabeza del Salvador auditore jaunak hala proposatuta eman da txosten hau, indarreko araudiak aurreikusitako izapideak bete ondoren.

Iruñean, 1998ko urriaren 21ean

Lehendakaria: Luis Muñoz Garde

XI. ERRONKARI IBARREKO BATZARREA

XI.1. IRITZIA

Buruturiko fiskalizazioaren barruan, Erronkari Ibarreko Batzarreak 1997ko ekitaldiari buruz prestatu dituen kontuak aztertu ditugu.

Sektore Publikoko kontuen ikuskaritza egiteko Espainiako Estatuko Kanpo Kontroleko Organo Publikoak Koordinatzeko Batzordeak onetsitako arau eta prozedurak aplikatu ditugu gure azterketan.

Eginiko azterketak honako iritzi hau eragin du:

XI.1.1. Ekitaldiko kontuak direla-eta.

Zor-hartzekoen zerrenda batean jasotzen dira, eskuz, gertakari ekonomikoak, ohiko ereduaren arabera; aipatu eredu hori, hala ere, ez zaio Nafarroako toki entitateei aplika dakiekeen arautegiari egokitzen.

Jasotako datuen eta finantza-entitateek emandako informazioen arteko berdinkatzerik ez dagoenez, eta bankuen erregistro-liburu nagusirik ez denez, 5.517.991 pezetako aldea atera da, eta ezin izan dugu argitu. Beraz, ezin izan dugu iritzirik eman aurkeztu dizkiguten kontuen arrazoizkotasunari buruzko.

XI.1.2. Ondare-egoeraren agerpena

Ondareari buruzko kontabilitaterik ez dagoenez, eta 1993tik datorren udal-inbentarioa eguneratu gabe dagoenez, ezin dugu iritzirik eman 1997ko abenduaren 31n Batzarreak zeukan ondare-egoerari buruz.

XI.1.3. Legezkotasuna

Batzarrearen jarduera ekonomiko-finantzarioa, oro har, legezkotasun-printzipioari jarraituz burutzen da, salbuespen hauekin: informazio kontablea ez zaio aurrekontu-araudiari egokitzen; arauhauste batzuk ere badira inbertsioen alorrean.

XI.1.4. Finantza- eta ekonomia-egoera

Erronkari Ibarreko Batzarreak finantza-egoera saneatua erakusten du, itxura batean, 1997ko abenduaren 31n. Ekitaldiko gastu-dirusarreren zerrendan, halere, 24 milioiko defizita erakusten du. Diruzaintzan eskuragarri dagoena, alabaina, 30 milioi da, eta zorpetzea apal samarra da: 7,8 milioi.

Laburbilduz, eta **ondorio orokor gisa,** Erronkari Ibarreko Batzarreak:

• Ez ditu bere gastu-dirusarrerak behar bezala jasotzen, eta hauek egin behar ditu:

a) Kontabilitate sistema osatu, udal errealitatearen ikuspegi osoa ahalbidetzeko.

b) Gastu-dirusarreren sortzapen hatsapena zuzen aplikatu, alegia, egiten direnean kontabilizatu, eta ez ordaindu edo kobratzen direnean.

c) Diruzaintzako fondoen barne kontrolerako gutxieneko prozedurak ezarri.

• Finantzaketaren ikuspuntutik, ekitaldiko gastu eta dirusarreren arteko defizita ageri da, eta diruzaintzako baliabide esanguratsuak.

XI.2. FINANTZA-EGOERAKO ORRIAK

Ondoren jarriko dugu, Erronkari Ibarreko Batzarrearen zor-hartzekoen zerrenda, kapituluka eta artikuluka

ZOR		
1. KAPITULUA. PROPIOENAK		
1go. artikulua.- Propioen orria	3.192	
2gn. artikulua.- Banku-kontuen korrituak	1.644.618	1.647.810
2. KAPITULUA. MENDIAK		
1go. artikulua.- Oihanak	3.643.818	
2gn. artikulua.- Aparteko mozketak	10.902.529	
3gn. artikulua.- Atze (arbol) idor eta apurtuak	679.790	
5gn. artikulua.- Zatiak eta bortuak	158.770	15.384.907
3. KAPITULUA.- KONTRIBUZIOAK		
3gn. artikulua.- Diputazioaren abonoak	15.306.917	15.306.917
4. KAPITULUA.- ETXEZ ETXEKO LAGUNTZA ZERBITZUA		
1go. artikulua.- Etxez etxeko laguntza zerbitzua	437.411	437.411
5. KAPITULUA.- GORDAILUAK ETA FIDANTZAK		
1go. artikulua.- Fidantzak eta gordailuak	2.449.229	2.449.229
6. KAPITULUA.- APARTEKOAK		
1go. artikulua.- Aparteko dirusarrerak	672.287	672.287
7. KAPITULUA.- ESKI ESTAZIOA		
1go. artikulua.- Larra-Belagoako eski-zentroa	1.116.540	1.116.540
ZORRAREN BATURA		37.015.101

HARTZEKO		
1. KAPITULUA.- BATZARRE NAGUSIA		
1go. artikulua.- Langileen soldata	11.793.097	
2gn. artikulua.- Bulego gastuak	933.493	
3gn. artikulua.- Harpidetzak eta iragarkiak	39.846	
4gn. artikulua.- Batzarrearen eraikinak zaintzea	6.624.440	
5gn. artikulua.- Gaiak eta altzariak	331.157	
6gn. artikulua.- Batzarrearen eta Bardearen bilerak	1.797.095	
7gn. artikulua.- Argia eta berokuntza.	361.716	21.880.844
3. KAPITULUA.- OBRAK		
1go. artikulua.- Dirulaguntza, obrako materialak	1.221.413	
2gn. artikulua.- Oihanbideetako obrak	22.043.956	23.265.369
4. KAPITULUA.- MENDIAK		
1go. artikulua.- Mugapenak, garbiketak, markazioak	3.142.377	
2gn. artikulua.- Basozainentzako dirulaguntzak	7.000	3.149.377
5. KAPITULUA.- M. ETA S. ALORRETAKO LAGUNTZA		
1go. artikulua.- Gizarte Segurantza, Mutualitatea	3.852.379	
2gn. artikulua.- Eskola-koloniak	350.000	
3gn. artikulua.- Hainbat laguntza	2.991.169	7.193.548
6. KAPITULUA.- UDALAK		
1go. artikulua.- Dirulaguntzak	60.556	
2gn. artikulua.- Kontribuzioak	56.336	
3gn. artikulua.- Idazkarientzako dirulaguntzak	24.500	141.392
7. KAPITULUA.- KARGAK		
2gn. artikulua.- Zergak eta zehapenak	1.306.094	1.306.094
8. KAPITULUA.- ESKI ESTAZIOA		
1go. artikulua.- Eski zentroaren gastuak	1.724.538	1.724.538
9. KAPITULUA.- ITZULKETAK		
1go. artikulua.- Behar ez bezalako kobrantzak	9.000	
2gn. artikulua.- Fidantzak itzultzea	403.620	
3gn. artikulua.- Diputazioarentzako ordainketak	601.044	1.013.664
10. KAPITULUA.- LURROROTAKO IBILGAILUA		
1go. artikulua.- Lurrorotakoaren gastuak	179.565	179.565
11. KAPITULUA.- USTEKABEKOAK		
1go. artikulua.- Ustekabeko gastuak	901.099	901.099
HARTZEKOAREN BATURA		60.755.490

XI.3. IRUZKINAK, ONDORIOAK ETA GOMENDIOAK

XI.3.1. Iruzkin orokorrak

Batzarreak ez du gastu-dirusarreren aurrekonturik egiten bere jarduera garatzeko; aitzitik, kobraketa-ordainketak kapitulu-artikulutan kontabilizatzea baino ez du egiten, eta kapitulu-artikulu horiek ez dute inongo zerikusirik aurrekontuei buruzko arauek garatzen dutenekin. Erregistroarekin bat, eta Iritziari buruzko atala kontuan hartuta, hurrengoak azpimarratuko ditugu:

Ekitaldian kontabilizatu diren gastuek 60.755.490 pezeta egiten dute; dirusarrerek, aldiz, 37.015.101 pezeta egiten dute. Datuok aurrean, 23.740.389 pezetako emaitza negatiboa aterako genukeen, diruzaintzako izakinekin finantziatu bada ere.

Bankuek bidalitako informaziotik ateratzen denaren arabera, diruzaintzako fondo likidoek 36.072.046 pezeta egiten dute 1997ko abenduaren 31n; egun bereko kontabilitatetik ateratzen denetik, berriz, 30.554.055 pezeta egiten dute aipatu fondoek. Ezin izan dugu 5.517.991 pezetako alde hori argitu. Hala ere, abenduaren 31n egindako ordainketatzat jo ditu Batzarreak 1998ko ekitaldian egindako hainbat ordainketa.

Hona ekitaldian izandako gasturik garrantzizkoenak: oihanbideetako lanetan, 22 milioi; langileen gastuak, 11,8 milioi; eta ibarreko etxea atontzea, 6,6 milioi.

Hona Batzarrearen zerbitzuan ari diren langileak, 1997ko abenduaren 31n:

• Idazkaria (lan kontratukoa)

• Gizarte laguntzailea (lan kontratukoa)

• Etxez etxeko laguntza-zerbitzurako bi langile (aldi baterako lan kontratukoak, lanaldiaren zati baterako)

• Basozaina (nekazaritza araubideko kontratatua)

Oihan aprobetxamenduak dira Batzarrearen dirusarrera-iturri nagusia; izan ere, 1997ko ekitaldian zehar, 15,4 milioi kobratu dira horregatik, dirusarrera guztien ehuneko 42, alegia; Nafarroa-

ko Gobernuaren dirulaguntzak ere jaso dira –15,3 milioi–, oihan lanak eta gizarte zerbitzu oinarrizkoa finantziatzeko.

Beste alde batetik, 48 milioi pezeta daude kobratzeke, oihan aprobetxamenduen ondorioz: 1998ko ekitaldian kobratuko dira.

Nafarroako Gobernutik jaso diren maileguen ondorioz ordaindu behar direnak 7.840.597 pezeta dira; horietatik 7.170.241 itzultzeko aurrerakin bati dagozkio, elurra zapaltzeko makina bat erosteko; gainerakoak, larreak hobetzeko bi maileguri dagozkie.

Beste alde batetik, Batzarreak baditu “Papelera de Navarra”ren akzio batzuk, zeinen nominalak 4,2 milioi egiten duen –1997ko abenduaren 31ko balorazioa 8,4 milioi bazen ere–, eta epeko ezarpenak, 0,7 milioitan.

XI.3.2. Kudeaketa-gomendioak

Ondoren jarriko ditugu kudeaketa-arlo esanguratsuenei buruzko gomendio nagusiak, Ganbararen ustez Udalak onetsi beharko lituzkeenak, zertarako-eta antolamendu-sistemak, prozedurak, kontabilitatea eta barne-kontrola hobetzeko.

Aurrekontuak eta kontabilitatea

• Aurrekontu orokor bakarra egin eta onestea, urtero. Hurrengoen adierazpen zenbakitu, bateratu eta sistematikoa beharko luke: dagokion ekitaldi ekonomikoan gehienez aitor daitezkeen betebeharrena, eta ekitaldi horretarako sortzapena aurreikusi zaien eskubideena. Aurrekontu ekitaldia eta urte naturala bat etor daitezela, eta Kontabilitate Publikoan eskuarki onetsitako hatsapenak aplikatzea.

• Kontabilitatea informatizatzea.

Inbentarioa eta ondarea

• Udal inbentarioa eguneratzea, ez baitute 1993tik eguneratu.

• Udal inbentarioa etengabe eguneratzeko bidea emango duten prozedurak taxutu eta erabiltzea.

• Ondare higiezin ororen errentamendua dagokion kontratuarekin eustea.

Langileak

• Nafarroako Administrazio Publikoen zerbitzuko Langileen Estatutua arautzen duen Foru Legeari egokitzea Batzarreko langileen jasotzen dituzten osagarriak.

• Langileen soldata-ordainketen kopuru gordina kontabilizatzea. PFEZaren eta Gizarte Segurantzaren atxikipenak dirusarreratzat hartzea ABILen atal egokian.

Ohiko ondasun eta zerbitzuak erostea.

• Batzarrean zerbitzuak ematen ari diren langileekiko harremana formalizatzea, zerbitzu-errentamenduaren kontratuaren bidez, eta ordainagiriak eskatuz, behar bezalako baldintzekin. (Bulegoetako garbitzaileak, lerrondoak markatzea).

• BEZari buruzko erregelamendua betetzea, ordainagirietan zenbakia, data eta hornitzailearen eta Udalaren IFZ jasotzea.

Inbertsioak.

• Baldintza tekniko eta administratiboen orriak idaztea, obra-kontratazio guztietarako.

• Zuinketa-aktak egitea eta bideragarritasun-ziurtagiriak eskatzea, proiektu guztietan.

• Kredituak badirela egiaztatzeko agiriak luzatzea.

• Baldintzen orrietan esaten den dokumentazioa eskatzea obren esleipendunei, kontratazio guztietan.

• Esleipen prezioekiko desbideraketak kontrolatu obra-likidazioetan, eta Kontratuei buruzko Foru Legeak ezarri duena bete.

• Lanbidedunei ordaintzen zaien kopuru gordina –ordainagirian jasotzen dena– eta PFEZaren atxikipena ABILen kontabilizatzea, dirusarrera gisa.

Tributu dirusarrerak

• Oihan-aprobetxamenduen zenbatekoa honela kontabilizatu behar da: aitorturiko eskubide bezala, esleipenaren unean.

Diruzaintza

• Diruzaintzako saldoetan ageri den aldea argitu, edo, hala bada, erregularizatu.

• Ahalik eta gehien murriztu kontu korronteen eta finantza-entitateen kopurua, eta saldo sinbolikoak dituzten kontuak kentzea.

• Kutxa-zenbaketak egitea, aldiro, eta dokumentuz erasota utzi.

Lan hau egiteko ardura izan duen Ignacio Cabeza del Salvador auditore jaunak hala proposatuta eman da txosten hau, indarreko araudiak aurreikusitako izapideak bete ondoren.

Iruñean, 1998ko urriaren 21ean

Lehendakaria: Luis Muñoz Garde

“Erronkari Ibarreko toki zerbitzu publikoak emateko gastuen arrazoizkotasun ekonomikoaren azterketa”ri buruzko fiskalizazio txostena, Kontuen Ganbarak egina

Nafarroako Parlamentuko Mahaiak, 1998ko abenduaren 15ean eginiko bilkuran, erabaki zuen Kontuen Ganbarak egindako “Erronkari Ibarreko toki zerbitzu publikoak emateko gastuen arrazoizkotasun ekonomikoaren azterketa”ri buruzko fiskalizazio txostena, argitara dadila agintzea.

Iruñean, 1998ko abenduaren 17an

Lehendakaria: Mª Dolores Eguren Apesteguía

“Erronkari Ibarreko toki zerbitzu publikoak emateko gastuen arrazoizkotasun ekonomikoaren azterketa”ri buruzko fiskalizazio txostena, Kontuen Ganbarak egina

AURKIBIDEA

I. Sarrera (34. or.).

II. Helburua (34. or.).

III. Norainokoa eta mugak (34. or.).

IV. Ibarreko udalek eta Batzarre Nagusiak emandako zerbitzu publikoen azterketa (35. or.).

IV. 1. Hezkuntza (38. or.).

IV.2. Gizarte Zerbitzuak (38. or.).

IV.3. Hiri hondakin solidoak (38. or.).

IV.4. Ur horniketa (39. or.).

IV.5. Kirolak (39. or.).

IV.6. Kultura (40. or.).

IV.7. Eskiko eskola-kanpaina (41. or.).

IV.8. Indarretxeak (41. or.).

IV.9. Mendiak (41. or.).

IV.10. Egitura (42. or.).

V. Ondorioak eta gomendioak (44. or.).

I. SARRERA

Erronkari Ibarra Nafarroako iparraldean dago, Iruñetik 90 kilometrotara. Hurrengo udalak daude ibar horretan: Uztarroze (283 biztanle), Izaba (542 biztanle), Urzainki (111 biztanle), Erronkari (365 biztanle), Garde (201 biztanle), Bidankoze (117 biztanle) eta Burgi (253 biztanle).

Zazpi herri horiek osatzen dute Erronkari Ibarreko Mankomunitatea, eta Erronkari Ibarreko Batzarre Nagusia da Mankomunitate hori osatzen duten ondasun guztien ordezkari eta administrari egiazkoa.

Txosten honekin, Kontuen Ganbarak buru ematen dio Erronkari ibarreko azterketari; izan ere, osatu egiten baitu 1997ko aurrekontu eta kontu orokorren gaineko fiskalizazio finantzarioaren lana, eta lehenbiziko aldiz ematen du ikuspegi orokor bat Ibarreko toki entitateek garatu dituzten jardueren eta haien arrazoizkotasunari buruz.

II. HELBURUA

Nafarroako Toki Ogasunei buruzko martxoaren 10eko 2/95 Foru Legeari, Nafarroako Toki Administrazioko uztailaren 2ko 6/90 Foru Legeari, eta Kontuen Ganbara arautzen duen abenduaren 20ko 19/1984 Foru Legeari jarraituz, Ibarreko udalek eta Batzarre Nagusiak emandako zerbitzu publikoen azterketari ekin diogu.

Lan honek helburu bikoitza du:

a) Erronkari Ibarra osatzen duten toki entitate bakoitzak ematen dituen zerbitzu publiko oinarrizkoen kostua finkatu, aztertu eta zenbatestea.

b) Aurreko diagnostikoa gogoan, eta kudeaketa publikoan lehenetsi behar den arrazionaltasun hatsapena aintzat hartuta, gomendio eta iradokizun zenbait proposatzea, zerbitzu publikoak kostua eta kalitate-maila egokia uztartuz emateko.

Txosten honek, ostera, ez du Ibarreko zerbitzuak ematea berrantolatzeko proposamen zehatzak landu eta taxutzea helburu; izan ere, zerikusia duten entitate eta herritarrei baino ez dagokien erabakia delakoan baikaude.

III. NORAINOKOA ETA MUGAK.

Burgi, Garde, Izaba, Erronkari, Urzainki, Uztarroze eta Bidankozeko udalek eta Erronkariko Batzarreak ematen dituzten zerbitzuen arrazionaltasunari buruzko azterketa jasotzen da ondoren aurkeztuko dugun txosten honek.

Udalek zein Batzarreak eman eta Ibarreko herritarrek bere esku dituzten prestazio eta jarduerak jo ditugu zerbitzutzat.

Entitate txikiak direnez, zail da zerbitzuak aztertu eta identifikatzea; hori dela eta, hurrengo funtsezko zerbitzuak aztertu ditugu txosten honetan: Hezkuntza, Gizarte Zerbitzuak, Hiri hondakin solidoak, Ur horniketa, Kirolak, Kultura, Eskiko eskola-kanpaina, Indarretxeak, Mendiak eta Egitura.

Aurrekontu-kontabilitatetik atera ditugu zerbitzu bakoitzari egotzitako kostuak, egitura-banaketa eta amortizazioen kalkulua kontuan izan gabe.

Aztertu ditugun gainerako zerbitzuei ezin egotzizko gastuak jo ditugu egituratzat.

Azterlan hau burutzeko, Ibarreko udalek eta Batzarreak emandako informazioa kualitatiboa erabili dugu –elkarrizketak egin ditugu–, ohiko gastuei buruzko informazio kuantitatiboarekin batera, kontabilitate-erregistroetatik aterea.

Hurrengoek **baldintzatu edo mugatu** dute txosten hau:

• Sailkapen funtzionalaren garapena kapituluka egiten da, eta horrek zaildu egiten du zerbitzukako kostua ateratzea.

• Entitate bakoitzaren aurrekontuak murritzak dira, eta zail egiten da gastuak zerbitzuei egoztea.

• Amortizazioak dira zerbitzuen kostuaren funtsezko zati bat. Eguneratutako inbentariorik ez dagoenez, ezin izan zaizkio amortizazio horiek zerbitzu bakoitzari egotzi; ondorioz, beraz, zerbitzu bakoitzaren amortizazioak kontuan hartuz gero, kostuen kalkulua nabarmen aldatu daiteke.

• Langileen dedikazioa kontrolatzeko sistemarik ez dagoenez, ezinezko da entitateotan zerbitzuak ematen dituzten pertsonei egotz dakiekeen denbora era fidagarrian banatzea; ondorioz, egituratzat jo ditugu langileen gastuak, funtsean.

• Ibarreko Batzarreak eskuratu digun kontubanakatzeak ezinezko egiten du ematen dituzten zerbitzuen kostuak aztertzea; hortaz, egituratzat jo ditugu gizarte zerbitzuez eta mendiez bestelakoak.

Bi arlo nagusitan egituratu dugu txostena: lehenbizikoan, aztertu ditugun zerbitzuen kostua finkatu eta zenbatetsi dugu; bigarrenean, hainbat ondorio eta gomendio atera dugu.

Zelaiko lana 1998ko ekaina eta abuztuaren bitartean egin da.

Eskerrak eman nahi dizkiegu Ibarreko udalen eta Batzarre Nagusiaren langile guztiei, beraien lankidetzak gure lana erraztu egin duelako.

IV. IBARREKO UDALEK ETA BATZARRE NAGUSIAK EMANDAKO ZERBITZU PUBLIKOEN AZTERKETA

Nafarroako Toki Administrazioari buruzko Foru Legearen 29 eta 31. artikuluen arabera, Nafarroako udalerriek eskumen batzuk dituzte, eta zerbitzu batzuk eman behar dituzte; hain zuzen ere, legedia orokorrak gutxienekotzat ezarri dituen haiek.

Hartara, Toki Araubidearen Oinarriak arautzen dituen Legeak agintzen duenaren arabera, herritarren beharrizanak betetzeko behar diren zerbitzuak sustatu eta eman behar ditu. Lege horren 25 eta 26. artikuluetan, hain zuzen:

“25. artikulua.

Udalak, bere interesak kudeatzeko, eta bere eskumenen esparruan, jarduera-mota guztiak bultza ditzake eta zerbitzu publiko oro eman, herritarren beharrizanak eta asmoak betetzen laguntzearren.

Hurrengo eskumenak erabiliko ditu Udalak, Estatuko eta autonomia-erkidegoetako legedien arabera erabili ere:

a) Toki publikoetako segurtasuna.

b) Ibilgailuen eta pertsonen joan-etorrien antolamendua herribideetan.

c) Herri-babesa, suteak eragotzi eta itzaltzea.

d) Hirigintzaren antolamendu, kudeaketa, gauzapena eta diziplina; etxebizitzak sustatu eta kudeatzea; parkeak eta lorategiak, herribideak, hiribideak eta baserribideak.

e) Arte-historiazko ondarea.

f) Ingurugiroaren babesa.

g) Merkatuak, hiltegiak, azokak eta erabiltzaileen eta kontsumitzaileen babesa.

h) Herri-osasungarritasunaren babesa.

i) Oinarrizko osasun-laguntzaren kudeaketan parte hartzea.

j) Hilerriak eta hileta-zerbitzuak.

k) Gizarte-zerbitzuak; pertsona marjinatuak oneratu eta berriro gizarteratzeko zerbitzuak.

l) Herriko argiak eta ur-hornidura; estolderia eta hondakin-uren tratamendua, kaleetako garbiketa eta hondakinen tratamendua

m) Bidaiarientzako herri-garraioa

n) Kulturako nahiz kiroleko jarduerak; kultur etxeak eta kiroldegiak; astialdia betetzea; turismoa.

o) Irakaskuntza programatzen parte hartzea; herri-ikastetxeak mantentzea; horien kudeaketa-organoetan esku hartzea eta derrigorrezko eskolatzea betetzen dela zaintzen parte hartzea."

"26. artikulua.

Udalek, bakarrean edo elkarturik, hurrengo zerbitzuak eman beharko dituzte, beti ere:

a) Herriko argiak, hilerria, hondakinen bilketa, kaleetako garbiketa, edateko uraren hornidura, estolderia, biztanleguneetako sarbideak, herribideen zoladura eta janari-edarien kontrola".

Ibarreko Udal guztiek ematen dituzte legez dagozkien gutxieneko zerbitzuak; azterketa honen ondorioetarako, hala ere, egituratzat jo dira horietako batzuk.

Hurrengo orrietako laukietan aurkeztuko ditugu aipatu entitateetan aztertu ditugun zerbitzuei dagozkien gastu-dirusarreren laburpenak.

GASTUAK

Entitatea	Hezkuntza	Gizarte Zerbitzuak	Hiri hondakin solidoak	Ur horniketa	Kirolak	Kultura	Eskiko eskola-kanpaina	Indarretxea	Mendiak	Egitura	Guztira
Burgi	0	0	1.878.069	586.683	86.155	1.856.494	0	0	232.352	9.131.385	13.771.138
Garde	0	0	1.076.460	11.020	205.900	4.574.647	0	10.521	168.520	8.990.750	15.037.818
Izaba	1.051.264	0	4.553.406	591.630	955.449	9.391.330	98.500.545	27.053.709	275.080	25.307.147	167.679.560
Erronkari	2.621.625	0	2.179.221	353.042	840.983	5.410.856	0	0	74.690	15.393.079	26.873.496
Urzainki	0	0	767.496	0	0	1.357.480	0	659.538	45.539	5.016.969	7.847.022
Uztarroze	0	0	1.345.344	643.057	103.790	1.195.675	0	0	109.858	9.220.256	12.617.980
Bidankoze	0	0	645.297	388.197	0	729.074	0	0	39.985	4.121.740	5.924.293
Ibarreko Batzarrea	0	7.992.758	0	0	0	0	0	0	4.843.940	18.877.976	31.714.674
Guztira	3.672.889	7.992.758	12.445.293	2.573.629	2.192.277	24.515.556	98.500.545	27.723.768	5.789.964	96.059.302	281.465.981

DIRUSARRERAK

Entitatea	Hezkuntza	Gizarte Zerbitzuak	Hiri hondakin solidoak	Ur horniketa	Kirolak	Kultura	Eskiko eskola-kanpaina	Indarretxea	Mendiak	Egitura	Guztira
Burgi	0	0	1.933.932	775.954	0	799.925	0	0	3.688.785	13.625.696	20.824.292
Garde	0	0	1.081.080	363.156	260.606	1.178.989	0	403.346	12.851.654	10.823.423	26.962.254
Izaba	0	0	5.358.969	2.513.978	1.134.650	19.732.496	97.057.045	41.665.859	13.115.271	38.820.703	219.398.971
Erronkari	2.870.792	0	2.270.268	536.815	91.969	502.502	0	0	7.338.578	23.494.244	37.105.168
Urzainki	0	0	788.788	167.241	0	33.854	0	2.638.499	4.174.291	6.266.658	14.069.331
Uztarroze	0	0	1.345.344	377.176	174.902	266.600	0	0	4.249.029	12.325.718	18.738.769
Bidankoze	0	0	648.648	232.747	0	94.750	0	0	2.458.558	6.187.887	9.622.590
Ibarreko Batzarrea	0	3.530.373	0	0	0	0	0	0	15.384.907	4.769.326	23.684.606
Guztira	2.870.792	3.530.373	13.427.029	4.967.067	1.662.127	22.609.116	97.057.045	44.707.704	63.261.073	116.313.655	370.405.981

Ondorengo idazatietan garatuko ditugu aztertutako zerbitzuak, banan-banan garatu ere.

IV.1. HEZKUNTZA

Toki Araubidearen Oinarriak arautzen dituen Legearen arabera, udalek parte hartuko dute irakaskuntza programatzen; hezkuntza-administrazioaren lankide izanen dira herri-ikastetxeak sortu, eraiki eta mantentzen; horien kudeaketa-organoetan esku hartuko dute eta derrigorrezko eskolatzea betetzen dela zaintzen parte hartuko.

Izaba eta Erronkariko udaletan egin dituzte eskola-kontzentrazioak. Lehen mailako irakaskuntza ematen dute Izabako ikastetxe publikoan; Erronkarin, aldiz, lehen eta bigarren mailakoak: 35 eta 88 ikasle daude ikastetxe horietan, hurrenez hurren. Zaragozako probintziako Salvatierra de Esca eta Sigüesko ikasleak ere hartzen ditu Erronkariko ikastetxeak, ibarrekoaz gain.

Ondorengo laukian aurkeztuko ditugu Udal bakoitzaren gastu-dirusarrerak:

Udala	Gastua	Dirusarrera	Aldea
Izaba	1.051.264	0	-1.051.264
Erronkari	2.621.625	2.870.792	249.167
Guztira	3.672.889	2.870.792	802.097

Bi udalerriotan jasotako gastuek instalazioak zaindu eta mantentzeari dagozkio, funtsean. 1997ko urritik aitzina, Erronkariko udalak langile bat kontratatu du, lanaldiaren zati baterako, ikastetxea garbitu dezan: 225.000 pezeta inguru izan da pertsona horren kostua, 1997an.

Erronkariko Udalaren dirusarrerak Nafarroako Gobernuak emandako dirulaguntza bati dagozkio. Eskola-kontzentrazioagatik, eta eskolak emateko instalazioen funtzionamendua, zaintza eta garbiketagatik ematen da aipatu dirulaguntza. 1996ko dirulaguntzei dagozkien 929.970 pezeta kontabilizatu dira 1997ko ekitaldian, eta deskontatu egin ditugu azterlan hau egiteko.

IV.2. GIZARTE ZERBITZUAK

Erronkari Ibarreko Batzarre Nagusiak hartu du bere gain Izabako osasun eskualde oinarrizkoaren gizarte zerbitzu oinarrizkoa; haren kostua ere du bereganatu du.

Hiru pertsonak ematen dute zerbitzua: gizarte langile batek eta bi familia-langilek (lanaldiaren erdia).

Lana egiteko garaian, bederatzi pertsonak jasotzen du etxez etxeko zerbitzuaren laguntza.

Batzarreko idazkaritzak emandako informazioaren arabera, 1997ko ekitaldiko gastuek 7.922.758 pezeta jo dute, eta langileen gastuei dagozkie. Dirusarrerak, alde batetik, Nafarroako Gobernuaren dirulaguntzei dagozkie, gizarte zerbitzu oinarrizkoa mantentzeko –3.092.962 pezeta-; eta, bestetik, etxez etxeko zerbitzuaren erabiltzaileen ordainketei –437.411 pezeta–, zerbitzuaren onuradunaren dirusarreren araberakoak baitira azken horiek.

IV.3. HIRI HONDAKIN SOLIDOAK

Ezka-Zaraitzuko Hiri Hondakin Solidoen Mankomunitatean bildu dira Erronkari Ibarreko udalak hiri hondakin solidoak bildu eta tratatzeko zerbitzua emateko.

Tarifa berberak erabiltzen dira udal guztietan, eta Mankomunitateak finkatzen ditu, establezimendu mota ezberdinen arabera.

Hiri hondakin solidoak edukiontzietatik biltzen dira, astean birritan, uztail-abuztuan izan ezik, astean hiru aldiz jasotzen baitira.

Hiri hondakin solidoak Aizpurgiko udalerriko hondakindegian uzten dira.

Udalek kobraketaren kudeaketa besterik ez dute egiten, eta beraien gain hartzen dute zergadunen berankortasuna.

Fakturazioa urtero egin ohi dute, Izaban eta Erronkarin salbu, seihilero egiten baitute.

Ondoren jarriko dugun laukian biltzen dira udal bakoitzaren ordainagiri-kopurua eta helbideratze-portzentaia.

Udala	Zenbat ordainagiri	Helbideratze %
Burgi	192	%100
Garde	113	%98
Izaba	438	%100
Erronkari	188	%88
Urzainki	72	%90
Uztarroze	105	%100
Bidankoze	73	%100

Mankomunitateak erabakitzen du udal bakoitzak jarri behar duen dirua, horietako bakoitzean dauden etxebizitzen eta bestelako establezimenduen kopuruaren arabera.

Ondorengo laukian jarriko ditugu Udal bakoitzaren gastu-dirusarrerak:

Udala	Gastua	Dirusarrera	Aldea
Burgi	1.878.069	1.933.932	55.863
Garde	1.076.460	1.081.080	4.620
Izaba	4.553.406	5.358.969	805.563
Erronkari	2.179.221	2.270.268	91.047
Urzainki	767.496	788.788	21.292
Uztarroze	1.345.344	1.345.344	0
Bidankoze	645.297	648.648	3.351
Guztira	12.445.293	13.427.029	981.736

Udaletan agertzen den gastuen eta dirusarreren arteko aldea erreziboen kobraketan gertatzen diren desfaseei zor zaie.

Likidazioetan jasotako gastua Mankomunitatearen funtzionamendurako aportazioei dagokie.

Uztarrozeko Udalaren 1997ko ekitaldiko likidazioan 1996ko kuoten gastuei dagozkien 1.258.308 pezeta jaso dira, eta deskontatu egin dira azterlan hau egiteko.

IV.4. UR HORNIKETA

Banaka ematen du udal bakoitzak ur horniketaren zerbitzua.

Izaba, Urzainki eta Uztarrozeko udalek iturburuak dituzte, eta inongo arazorik gabe hornitzen dituzte urez beraien herriak, urte osoan zehar; beste udalek, aldiz, murrizketak eta hornidurararen kalitate-arazoak izaten dituzte idorte-sasoian.

Azken urteotan zehar, inbertsio-ahaleginean dihardute udalek ur-horniketaren eta saneamenduaren sareak egokitzeko.

Izabako Udalak badu hondakin-uren araztegia. NILSAk finantzatzen ditu araztegiaren ustiapen-kostuak: 490.284 pezeta izan dira 1997ko ekitaldian.

Horniketagatik eta saneamenduagatik kobratzen dituzten prezioak ez dira homogeneoak. Urari bagagozkio, Erronkarin, Uztarrozen, Urzainkin eta Bidankozen ez dago kontadorerik, eta zenbateko finkoak besterik ez dituzte kobratzen. Beste alde batetik, Garde, Izaba eta Uztarrozeko udaletan ez dute estolderiagatik batere kobratzen.

Ondorengo laukian agertuko ditugu prezioei, ordainagirien kopuruari eta helbideratze-portzentaiei buruzko datuak.

Udala	Uraren batez besteko kostua (*)	Estolderia	Zenbat ordainagiri	Helbideratze %
Burgi	4.470	300	204	%100
Garde	4.750	—	111	%99
Izaba	5.640	—	380	%100
Erronkari	2.400	200	192	%88
Urzainki	3.640	300	71	%100
Uztarroze	2.500	—	105	%100
Bidankoze	2.500	300	70	%100

(*) Burgi, Garde eta Izabako uraren prezioa kalkulatzeko, etxebizitzako eta urteko 140 m³ko kontsumoa erabili da, eta Erronkarirako, etxebizitzako lau pertsona jo dira.

Urteroko ordainagiri baten bidez egiten da fakturazioa, Izaba eta Erronkariko udaletan salbu, seihilero likidatzen baitute.

Ondoren adieraziko ditugu udal bakoitzaren gastu-dirusarrerak.

Udala	Gastua	Dirusarrera	Aldea
Burgi	586.683	775.954	189.271
Garde	11.020	363.156	352.136
Izaba	591.630	2.513.978	1.922.348
Erronkari	353.042	536.815	183.773
Urzainki	0	167.241	167.241
Uztarroze	643.057	377.176	-265.881
Bidankoze	388.197	232.747	-155.450
Guztira	2.573.629	4.967.067	2.393.438

Izabako Udalaren dirusarreretan kontabilizatu dira 760.822 pezeta, NILSAk araztegirako egin duen transferentzia bati dagozkionak; aurreko ekitaldietako kopuruak ere sartu dira horretan.

IV.5. KIROLAK

Ondoko laukian jarriko ditugu Erronkari Ibarrean dauden kirol instalazioak:

	Frontoia			Igerilekua		
Entitatea	Estalia	Estaligabea	Kiroldegia	Arrunta	Ibaian	Beste batzuk
Burgi	—	—	—	—	X(1)	Futbol zelaia
Garde	X	—	—	X	—	—
Izaba	X	—	X	X	—	—
Erronkari	—	X	X	—	X	—
Urzainki		X	—	—	—	—
Uztarroze	X	—	—	—	X	—
Bidankoze		X	—	—	X	
Ibarreko Batzarrea						Eski pistak

(1) Gaur egun ez dira erabiltzen

Izabari bagagozkio, frontoi-kiroldegia dago, 1998ko uztailean zabaldu dena.

Ibarreko kirol arloko jarduketak Izabako Udalean bateratu dira, Ibarreko Kirolerako Udal Elkartzearen bidez.

Udalek kudeatzen dute kirolgintza, zuzenean kudeatu ere. Beste alde batetik, “Pirineos” Taldeak jarduketak garatu eta antolatzen ditu, hala nola, eski txapelketak, bide zidorretatik ibiltzea, ibilaldi neurtuak, eta abar.

Ondoren aurkezten dugun laukian ikus daitezke udal bakoitzaren gastu-dirusarrerak:

Udala	Gastua	Dirusarrera	Aldea
Burgi	86.155	0	- 86.155
Garde	205.900	260.606	54.706
Izaba	955.449	1.134.650	179.201
Erronkari	840.983	91.969	- 749.014
Uztarroze	103.790	174.902	71.112
Guztira	2.192.277	1.662.127	-530.150

Izabako Udalaren dirusarrerak igerilekuko sarrera eta abonoei dagozkie; Erronkariko gastuetan, berriz, 630.000 pezetako ohiz kanpoko konponketak sartu dira.

Eskiko pistak eta eskiarekin zerikusia duen jardueraren azpiegitura Ibarreko Batzarrearenak dira, eta ustiaketa partikular bati birkontratu zaio. 1997ko kanona 1.116.540 pta. izan da.

IV.6. KULTURA

Kulturaren kontzeptupean sartu dira turismoarekin, euskararekin, xeiekin, liburutegiekin eta kultur ekintzekin zerikusia dutenak.

Ibarra osatzen duten udal guztiak sartu dira Nafarroako Pirinioko Turismo Partzuergoan.

Turismo Mahai bat ere badago Erronkari Ibarrean. Aipatu mahaiak, udalekin, Ibarreko Batzarrearekin eta inguruko ostalariekin batera, garatzen du jarduketa-programa bat, Ibarreko turismoa sustatzeko.

Turismoak, sektore ekonomikotzat hartzen badugu, berebiziko garrantzia hartu du ibarreko ekonomian, azken urteotan; nabaria da ostatuegiturak eta landa-etxeak ugaritu egin direla.

Euskararen arloko jarduerak Erronkariko euskara arian-arian berreskuratzea du xede, eta Kebenko Kultur Taldearekin ari dira lankidetzan.

Herriko xeiek badute sustraia eta tradizioa, eta jende anitz erakartzen dute. Herrietako zaindarien xeiez gain, Hiru Behien Zerga eta Almadiaren Eguna aipa ditzakegu.

Izaba eta Erronkariko udalek badituzte liburutegirako lokalak. Izabakoa, gurasoen elkarteak kudeatzen du, eta Erronkarikoa Nafarroako Gobernuko Liburutegien Sarearen baitan dago.

Museoen azpiegitura handitu egin da 1998an, Museo etnografikoa eta Kulturetxea zabaldu baitituzte. Gaur egunera arte, Erronkarin bazeuden Naturaren Interpretazio Zentroa eta Julian Gayarreren Etxe Museoa, Julian Gayarre Fundazioak kudeatua, eta tenore ospetsuarekin zerikusia duten musika-jarduketak antolatzen ditu.

Ibarra osatzen duten udalek, bestalde, batera egiten dituzte eskariak, Nafarroako Gobernuak antolatzen dituen zirkuito ibiltarietan egiten diren ekitaldiak garatzeko.

Ondorengo laukian jarriko ditugu Udal bakoitzaren gastu-dirusarrerak:

Udala	Gastua	Dirusarrera	Aldea
Burgi	1.856.494	799.925	-1.056.569
Garde	4.574.647	1.178.98	-3.395.658
Izaba	9.391.330	19.732.496	10.341.166
Erronkari	5.410.856	502.502	-4.908.354
Urzainki	1.357.480	33.854	-1.323.626
Uztarroze	1.195.675	266.600	-929.075
Bidankoze	729.074	94.750	-634.324
Guztira	24.515.556	22.609.116	-1.906.440

Honela banakatu dira gastuak: xeiak, turismo partzuergoak ekarritakoa, eta gainerakoak barne hartzen dituen beste kontzeptu bat.

Udala	Xeiak	Turismo partzuergoa	Beste batzuk	Guztira
Burgi	1.387.038	129.558	339.898	1.856.494
Garde	2.489.294	148.712	1.936.641	4.574.647
Izaba	4.047.591	871.894	4.471.845	9.391.330
Erronkari	2.692.639	444.647	2.273.570	5.410.856
Urzainki	1.102.737	157.683	97.060	1.357.480
Uztarroze	776.996	273.026	145.653	1.195.675
Bidankoze	608.675	120.399	0	729.074
Guztira	13.104.970	2.145919	9.264.667	24.515.556

Izabako Udaleko dirusarrerak azpimarra daitezke, Asolazeko udal kanpinaren alokairutik heldu direnak, hain zuzen: 16.475.163 pezeta.

Gardeko Udalekoak ere aipatzekoak dira, 963.989 pezeta hartu baititu bere kanpina ustiatzetik.

IV.7. ESKIKO ESKOLA-KANPAINA

Izaba eta Otsagiko udalek eta Nafarroako Gobernuko Kirol eta Gazteriaren Institutuak hitzarmena izenpetu dute iraupen-eskiko eskola-kanpainak antolatzeko, Erronkari eta Zaraitzuko ibarretan.

Izabako Udalak hartu du bere gain eski-kanpainen antolamendua. Urte bakoitzeko urtarriletik apirilera bitartean egiten dira. Kanpaina honek badu eragina ibarreko ostatuen okupazioan.

Kanpainaren kudeaketak dakarren administrazio-lanen hazkundearen ondorioz, administrazio-laguntzaile bat kontratatu ohi dute, kanpainak dirauen bitartean. 959.788 pezeta izan da 1997ko kostua.

Lau mila partaide izan ditu kanpainak 1997an –83 ikastetxetatik etorri dira–. Goizez aritzen dira eskian, eta, arratsaldez, kultur eta kirol jarduketa osagarrietan dihardute.

1998ko kanpainarako partaideko kostua 23.600 pezetatan jarri da, hitzarmenaren arabera. Nafarroako Gobernuak 8.000 pezeta jartzen ditu, eta gainerakoa –15.600 pezeta–, partaideek ordaintzen dute.

Hona 1997ko ekitaldiari dagozkion gastu-dirusarreren zerrenda:

Gastuak	Zenbatekoa
Garraioak	12.082.824
Administrazio laguntzailea kontratatzea	959.788
Monitoreen zerbitzuak	18.336.500
Eskiak konpondu eta berriak erostea	4.244.056
Pistak erabiltzea	1.637.100
Mantenua eta ostatuak	52.595.550
Jarduketak eta antolamendua	8.644.727
Guztira	98.500.545

Dirusarrerak	Zenbatekoa
Partaideen izenemateak	60.539.300
Nafarroako Gobernuaren dirulaguntza	35.825.000
Korrituak, kontu korronteak	692.745
Guztira	97.057.045

IV.8. INDARRETXEAK

Garden, Izaban eta Urzainkin badira udal indarretxeak, eta horietako bakoitza ustiatzeko modua ezberdina da. Gardek hirugarren bati laga dio ustiapena, “Explotaciones Agrícolas e Industriales, SA”ri, 2.017. urtera arte. Izabak energia sortu eta udaleko herritarrei banatzen die; soberakinik baldin badu, “Eléctricas Reunidas de Zaragoza, SA”ri saltzen dio, baita erosi ere, behar izanez gero. Urzainkik ekoizten duen guztia saltzen dio “Eléctricas Reunidas de Zaragoza, SA”ri.

Zerbitzu ekonomiko udalekotu baten bidez sortu eta banatzen du Izabako Udalak argindarra.

Ondoren jarriko dira Urzainkik eta Izabak ekoitzi, erosi eta fakturatu dituzten kilowattei buruz eskura ditugun datuak:

Udala	Ekoitziak	Erosiak	ERZri fakturatuak	Herritarrei fakturatuak
Urzainki	159.000	—	159.000	—
Izaba	2.251.820	568.000	635.000	1.274.767

Izaban, bi hilabetez behin fakturatzen zai herritarrei, eta 398 harpidedun daude.

Izabaren kasuan, halaber, hauxe azpimarratu behar da: ekoitzi direlako edo erosi direlako, eskuratu diren kilowatten %68 baino ez dutela egiten fakturatutakoak. Hauxe esan behar horri buruz: Udalak herriko argietan eta udal instalazioetan erabili dituenak ez direla fakturatzen.

Ondorengo laukian jarriko ditugu Udal bakoitzaren gastu-dirusarrerak:

Udala	Gastua	Dirusarrera	Aldea
Garde	10.521	403.346	392.825
Izaba	27.053.709	41.665.859	14.612.150
Urzainki	659.538	2.638.499	1.978.961
Guztira	27.723.768	44.707.704	16.983.936

Izabaren kasuan, gastutzat hartu dira udal zerbitzuak egindako amortizazioak, 7.743.631 pezetatan; eta dirusarreratzat kapital-dirulaguntzen eskualdatzeak, 6.236.000 pezetatan.

Gardeko indarretxearen dirusarrerak ez dira aurrekontuaren likidazioan ageri, eta 1997ko kanonari dagozkio.

IV.9. MENDIAK

Erronkari Ibarreko udalek eta Ibarreko Batzarreak baso-aberastasun handia dute, eta oinarrizko finantza-iturria da entitate horientzako.

42.000 hektarea inguruko azalera du Erronkari Ibarrak. Honela banatzen dira, udalka:

Udala	Hektareak
Burgi	6.500
Garde	4.400
Izaba	14.800
Erronkari	3.900
Urzainki	2.100
Uztarroze	5.820
Bidankoze	3.920
Guztira	41.440

Ibarreko Batzarreak 15.000 hektarea inguruko jabetza du ibarreko udaletan.

Ondorengo laukian jarriko ditugu entitate bakoitzak likidaturiko gastu-dirusarrerak:

Udala	Gastua	Dirusarrera	Aldea
Burgi	232.352	3.688.785	3.456.433
Garde	168.520	12.851.654	12.683.134
Izaba	275.080	13.115.271	12.840.191
Erronkari	74.690	7.338.578	7.263.888
Urzainki	45.539	4.174.291	4.128.752
Uztarroze	109.858	4.249.029	4.139.171
Bidankoze	39.985	2.458.558	2.418.573
Ibarreko Batzarrea	4.843.940	15.384.907	10.540.967
Guztira	5.789.964	63.261.073	57.471.109

Zerbitzu honetan aintzat hartu diren dirusarrerak oihan-aprobetxamenduak kobratzetik datoz, funtsean, eta baita, belarretatik, ehiza-barrutietatik eta larreetatik.

Beste alde batetik, 1997an esleitu diren oihanloteei dagozkien kopuruak aurkeztuko ditugu; izan ere, aparteko samar izan omen zen urte hori, esan digutenez.

Udala	Esleitutako loteak
Burgi	12.530.976
Garde	18.543.460
Izaba	23.516.752
Erronkari	4.576.650
Urzainki	2.510.600
Uztarroze	2.840.000
Bidankoze	1.507.855
Ibarreko Batzarrea	51.607.594
Guztira	117.633.887

IV.10. EGITURA

Lan honen III. idazatian iruzkindu bezala, Egituratzat hartu ditugu tamanagatik edo edukiagatik banakatzeko interesik ez zutenak, eta baita zerbitzu orokor edo administraziokoak ere, baldin eta aztertutako zerbitzuen baitan sartu edo banatu ezinekoak badira.

Ondorioz, beraz, gainerako zerbitzuetan sartu ez den gastu guztia bilduko da egitura kontzeptupean.

Langileak izanen dira udaletako Egitura-zerbitzuaren osagarri nagusia: gastuaren %57 egiten baitu. Ohiko ondasun eta zerbitzuak erostea da bigarren kapitulua, garrantziaren arabera: gastuaren %37.

Hona udaletako bakoitzean, egituratzat hartuta, zerbitzuan diharduten langileen zerrenda, 1997ko abenduaren 31ri buruzkoa:

Burgi

• Idazkaria (funtzionarioa), Garden eta Bidankozen ere ari da.

• Zerbitzu anitzetako langilea, lan kontratukoa, lanaldiaren zati baterako (%50).

• Gizarte-enplegu babestuko langilea, aldi baterako.

Garde

• Idazkaria (funtzionarioa), Burgin eta Bidankozen ere ari da.

• Zerbitzu anitzetako langilea, lan kontratukoa.

Izaba

• Idazkaria (administrazio kontratuduna), Uztarrozen ere ari da.

• Ofizial administraria, funtzionarioa

• Zerbitzuen arduraduna, funtzionarioa

Erronkari

• Idazkaria (administrazio kontratuduna), Urzainkin ere ari da.

• Zerbitzu anitzetako langilea, funtzionarioa.

Urzainki

• Idazkaria (administrazio kontratuduna), Erronkarin ere ari da.

• Zerbitzu anitzetako langilea, lan kontratuko finkoa, lanaldiaren zati baterako (%50).

Uztarroze

• Idazkaria (administrazio kontratuduna), Izaban ere ari da.

• Zerbitzu anitzetako langilea, aldi baterako lan kontratukoa.

Bidankoze

• Idazkaria (funtzionarioa), Burgin eta Garden ere ari da.

Erronkariko Batzarreak

• Idazkaria (lan kontratukoa)

Izabako Udalak badu suhiltzaileen parke bat, 1997tik, eta Erronkari Ibar osoan ari da. Izabako 23 lagun ari dira suhiltzaile-zereginetan, bolondres aritu ere.

Ibarreko eskualde-hiltegia Erronkarin dago, eta berrikuntzak egin dituzte 1997an Europako Batasuneko arauei egokitzeko.

Erronkari Ibarreko udaletan sortzen diren hirigintza-beharrizanei erantzuteko, kanpoko aholkulariak kontratatzen dira, sortzen den lanaren arabera.

Azpimarratzekoa da idazkari bera udal batzuetan ari denean, gastu hori langile-gastutzat hartzen dela horietako batean eta transferentziatzat besteetan. Azterketa honen ondorioetarako, langastutzat egotzi zaio bere zatia udal bakoitzari. Hona egindako birsailkapenak:

Udala	Zenbatekoa
Burgi	-2.743.518
Garde	1.734.108
Izaba	-1.757.575
Erronkari	-1.188.174
Urzainki	1.188.174
Uztarroze	1.757.575
Bidankoze	1.009.410
Guztira	0

Ondoren azalduko dira egitura-gastuak, kontzeptu ekonomikoka:

Udala	Langileen gastuak	Ohiko ondasunak eta zerbitzuak erostea	Finantza-gastuak	Ohiko transferentziak	Guztira
Burgi	5.462.026	3.038.340	244.133	386.886	9.131.385
Garde	5.578.594	3.274.539	0	137.617	8.990.750
Izaba	14.019.050	7.538.256	2.352.361	1.397.480	25.307.147
Erronkari	11.683.452	3.512.319	0	197.308	15.393.079
Urzainki	3.227.432	1.708.907	0	80.630	5.016.969
Uztarroze	5.605.375	3.448.124	6.454	160.303	9.220.256
Bidankoze	1.621.065	2.459.696	0	40.979	4.121.740
Ibarreko Batzarrea	6.520.341	11.075.666	0	1.281.969	18.877.976
Guztira	53.717.335	36.055.847	2.602.948	3.683.172	96.059.302
Guztizkoaren gaineko %	%55,92	%37,53	%2,71	%3,83	%100

Beste alde batetik, azterturiko zerbitzuetan kontuan hartu ez diren ohiko dirusarrerak erakutsiko ditu ondorengo laukiak, kontzeptuka eta entitateka:

	Burgi	Garde	Izaba	Erronkari	Urzainki	Uztarroze	Bidankoze	Ibarreko Batzarrea	Guztira
Zerga	5.584.038	2.591.765	10.236.443	6.572.202	1.868.700	3.699.321	1.633.316	0	32.185.785
Bestelako tasak eta dirusarrerak	522.726	376.411	6.694.164	2.523.700	463.214	738.895	1.021.012	0	12.340.122
Nafarroako zergetan parte hartzea	4.934.720	3.759.768	13.276.963	10.213.688	2.087.803	5.827.684	2.176.826	0	42.277.452
Bestelako transferentziak	1.728.720	1.138.914	5.310.936	2.835.172	715.468	1.491.371	746.225	0	13.966.806
Bestelako ondare-dirusarrerak	855.492	2.956.565	3.302.197	1.349.482	1.131.473	568.447	610.508	1.647.810	12.421.974
Bestelako dirusarrerak	0	0	0	0	0	0	0	3.121.516	3.121.516
Guztira	13.625.696	10.823.423	38.820.703	23.494.244	6.266.658	12.325.718	6.187.887	4.769.326	116.313.655

V. ONDORIOAK ETA GOMENDIOAK

Idazati honetan jarriko ditugu azterlanetik heldu diren ondorio eta gomendio nagusiak. Haiekin batera, toki sektore publikoan garatzen ari diren egoeraren eta joeren azterketa estrategikotik sortu direnak. Hori guztia, noski, burutu dugun azterlanaren norainokoa eta mugak kontuan izanda.

Zerikusia duten alderdi guztiek aztertu, hausnartu eta irizkidetzekoak dira ondoren azalduko ditugun gomendioak; ondorioz, eskura dauden baliabideen araberako lehentasunak ezarri behar dira aurretik, eta auzoen jarrera ere aintzat hartu, orobat Ibarra osatzen duten toki entitateen erabakiak. Hori guztia, jakina, tokiko zerbitzu publikoen kudeaketa hobea lortzeko asmoarekin, kalitatekostu koordenatuen barruan emateko zerbitzuak.

1go. Erronkari Ibarraren antolamenduzko egitura politikoak –1.872 biztanle dira, zazpi udaletan eta ohiko elkarte batean banatuak– baldintzatu egiten du zerbitzuen eskaintza, biztanleak gutxi direlako, eta azalera handia delako –412 km^2–, orografia berezi baten baitan.

2gn. Gaur egun, aurreko toki entitateek ematen dituzten zerbitzuek 281 milioiko gastua egiten dute, hau da, 150.000 PTA inguru, Ibarreko biztanle bakoitzeko.

Gastu horretatik, 96 milioi egitura-gastuak finantzatzeko dira –alegia, ehuneko 34–. Hurrengoei dagokie, funtsean, gastu hori: Administrazioko langileei –22 milioi–, bestelako langileei –32 milioi–, eta ohiko ondasun eta zerbitzuetako gastuei –36 milioi–.

Aztertu ditugun gainerako zerbitzuen gastua 185 milioi da –hau da, gastu guztiaren ehuneko 66–. Ondoren zehaztuko ditugu, milioika eta portzentaika:

Zerbitzua	Zenbat	Portzentaia
Hezkuntza	4	2
Gizarte Zerbitzuak	8	4
Hiri hondakin solidoak	12	7
Ur hornidura	3	2
Kirolak	2	1
Kultura	24	13
Eski kanpaina	98	53
Argindarra	28	15
Mendiak	6	3
Guztira	185	100%

Ikus daitekeenez, aztertutako gastuaren ia-ia ehuneko 81 azaltzen dute eski-kanpainak, kulturak eta mendiak mantentzeak.

3gn. Aurreko gastuak, aurrekontuen arabera beti ere, 370 milioiko dirusarrerekin finantzatu dira: per capita 1970.000 PTA inguru.

Egindako gastuekin konparatuz gero, 89 milioiko finantzaketa-soberakina ateratzen da.

Kontuan hartzen bada egin dugun zerbitzumailaketa, egiturazkoek 116 milioi dira, eta gainerakoek 254 milioi.

4gn. Administrazio-alorreko egitura-gastuak testuinguru egokian kokatzeko asmoz, hurrengo laukian jasoko dugu alor horretan dauden langileen kopurua, bai Ibarreko entitateetan, bai antzeko neurria duten toki entitate bakunetan. Baztan Ibarra ere sartu dugu konparazio horretan; izan ere, biztanle gehiago izan arren, antzeko egitura geografiko barreiatua du, antolamendu politikoa arras diferentekoa bada ere, toki entitate bakarra baitago ibar osorako.

Erreferentzia	Baztan Ibarra	Ablitas	Agoitz	Erronkari Ibarra	Olazti	Irunberri
Biztanleak	7.806	2.231	1.848	1.872	1.622	1.419
Azalera km^2	376,8	77,4	13,2	412,2	19,6	56,9
Gastuak (milioitan)	768(2)	173 (1)	174 (2)	281 (2)	204 (1)	173 (2)
Idazkariak	1	1	1	4	1	1
Ekonomistak/kontuhartzaileak	1	–	–	–	1	–
Ofizial adm.	4	1	–	1	1	1
Adm. laguntzailea	1	1	2	–	–	1
Zerbitzu anitzak	1	2	1	3	1	1
Adm.ko langileak, guztira	8	5	4	8	4	4
Adm.ko langileen kostua, biztanleko (pezetatan) (3)	2.385	5.000	4.800	11.000	6.600	6.600
Langileak km^2ko	0,02	0,06	0,3	0,02	0,2	0,07
100 biztanleko zenbat langile	0,10	0,22	0,22	0.43	0,25	0,28

(1) 1996koak
(2) 1997koak
(3) mailako soldataren arabera finkaturiko kostuak

Datu horiek aztertu, eta, konparazioaren mugak muga, hurrengoak azpimarratuko ditugu:

• Ibarreko administrazio-langileak gainerako toki entitate bakunena halako bi dira, ia-ia, eta toki entitate bakunetako langileen kopurua antzekoa da. Hala ere, Baztan Ibarreko langile-kopuruarekin –ez egiturarekin– bat datoz, Baztan Ibarreko biztanleak Erronkarikoak halako lau badira ere, ia-ia. Joera bera erakusten du 100 biztanleko langile kopuruaren ratioak.

• Joera bera antzeman daiteke administrazio-langileen biztanleko kostuan; izan ere, Ibarreko ratioaren balioa gainerako entitate bakunena halako bi baita. Baztanekin konparatuz gero, Baztangoa halako bost da Erronkari Ibarrekoa.

• Erronkari eta Baztango egituren funtsezko aldeak hauexek dira: Erronkarik 4 idazkari ditu, Baztanek 1; Erronkarik ofizial administrari bat du, Baztanek 4. Km^{2}ko langileen erratioa bat dator bi ibarretan, eta konparatu diren gainerako entitateena baino txikiagoa da.

Laburbilduz, hurrengoetan gauzatzen da Ibarraren berezitasuna, funtsean:

. Idazkari-lanpostuetan, zortzi toki entitate baitago.

. Administrazioko langileetan, halako langile bakarra baitago.

. Aurreko egoeraren ondorioz, idazkariak denbora asko eman behar du administrazio-beharrizanetan eta jendeari arreta egiten.

Laburbilduz, Ibarraren azalera handiak, orografia bereziak eta egungo antolaketa politikoak –zortzi toki-entitate baititu– ehun biztanleko langile ratioa eta biztanleko kostua handiagoak izatea dakarte; aldi berean, idazkarien lanpostuek zeresan handia dute plantiletan, egungo arauek eskatzen duten ildotik.

5gn. Egungo baldintzetan, Ibarreko udal guztiek banaka ematen dituzte zerbitzu publikoak, oro har. Salbuespenak badira, ordea:

• Gizarte zerbitzu oinarrizkoak, Ibarreko Batzarreak kudeatzen baititu

• Turismoa, Nafarroako Pirinioko Turismo Partzuergoak ematen baitu

• Hiri hondakin solidoak bildu eta tratatzea, Ezka-Zaraitzuko Mankomunitatearen esku. (1)

• Suhiltzaileak, Izabako Udalak ematen baitu ibar osorako.

• Herri mendien aprobetxamendua, Ibarreko Batzarrearen esku.

• Hiltegia, Erronkariko Ibarrak ematen baitu ibar osorako.

• Idazkaritza eta kontabilitate lanak: lau idazkarik egiten dituzte.

6gn. Gure iritzirako, eta aurreko ondorioak ikusita, egoki litzateke entitate bakarrean biltzea zerbitzuak emateko kudeaketa. Hurrengoak aipa ditzakegu hori zuzenesteko:

• Ibarrean bada ohiko elkarte bat, gutxieneko egitura administratiboa duena: Ibarreko Batzarrea.

• Toki Administrazioari buruzko Foru Legeak ere horretarako bide ematen du; izan ere, bere 30.3 artikuluak ezarri duenaren arabera, ohiko elkarteen baitako udalek aipatu elkarteen esku utz dezakete zerbitzuak emateko edo jarduerak burutzeko eskumenen erabilpena.

• Zerbitzuak emateko egungo banaketak, non mota eta izaera orotako entitateak pilatzen diren (udalak, ohiko elkartea, partzuergoa, mankomunitatea eta zerbitzu udalekotua), ez du adierazten zerbitzuak modu arrazionalean ematen direnik.

• Begibistakoa denez, funtsezko zerbitzuei gero eta kalitate handiagoa eskatzeko joera dago.

Hala ere, Batzarreaz besteko unitate administratiboa sortzeko aukera ere azter daiteke: arian-arian eskuratuko lituzke eskumenak, ohiko elkarte bati dagozkionak utzirik Batzarreari.

Azkenik, gure ustez, bateratze horrek ez luke zerbitzuak emateko kostuaren murrizketa nabarmenik ekarriko, epe laburrean bederen; bai, ordea, zerbitzuen egitura arrazoizkoagoa, kalitatea hobetuko lukeena.

7gn. Arian-arian bereganatu beharko dituzte eskumenak Ibarreko Batzarreak edo bestelako administrazio-unitateak; izan ere, giza- eta gauza-baliabideen beharrizanak finkatu beharko dira aurretik, egun daudenekin konparatu, eta ezarpen-egutegia erabaki.

Gure ustez, lehen fasean, administrazio- eta kontabilitate-zereginak bateratu behar dira (idazkaritza, kontuhartzailetza, diruzaintza, ordainarazpenak eta errentak, derrigorrezko dirubilketa ...). Giza-baliabideei eta baliabide informatikoei buruz-

(1) Dagokien tarifen kobraketa udal bakoitzak egiten du.

ko aurreikuspenak eskatuko lituzke bateratze horrek.

Hurrengo faseetan, aldiz, egun banaka ematen diren zerbitzuen kudeaketa bateratuari ekin beharko litzaioke. Hurrengoak azpimarratuko ditugu, duten garrantziarengatik:

• Uraren kudeaketa integrala, hiru faseak, alegia: alta, banaketa eta saneamendua.

• Oihan aprobetxamenduen kudeaketa, baliabideak udal bakoitzari atxikitzearen kaltetan gabe.

• Argindarra sortu eta banatzea, ezin baita ahaztu azaroaren 27ko 54/1997 Legeak, Sektore Elektrikoa arautzen duenak, zera exijitzen duela, hots, argindarra banatzen dutenak merkataritza-sozietate izatea, alde batetik; eta, bestetik, argindarra sortu eta banatzeko zerbitzuak elkarrekin zerikusirik ez duten enpresek bereiz kudeatzea.

• Hirigintza. VIII. eskualdean –Agoitzen– zaharberritze eta aholkularitza bulegoa jartzeko azterketa egiten ari badira ere, aholkularitza bederen bateratzea aztertu beharko litzateke.

Prozesu honek ez du esan nahi egungo udaletan biztanleei arretarik eginen ez zaienik bai langileen bidez, bai komunikazio-sistema berrien bitartez.

Funtsean, eta azken laburpen gisa, Ibarra osatzen duten toki entitateek biztanle gutxi izateak, azalera geografikoa handiak, mendi-ingurutzat jota egoteak eta egungo antolaketa politikoak, zerbitzuak emateko egiturekin batera, zera exijitzen dute: zerbitzu publikoen kudeaketa entitate bakarrean bateratzea, egitura arrazoizkoago bat lortzeko, zeinak zerbitzuak emateko kostuak egokituko dituen eta zerbitzuen kalitatea hobetuko duen.

Gure ustez, Ibarreko Batzarreak beregana dezake aipatu zeregina, tradizioa eta gutxieneko egitura administratiboa badituelako. Hala ere, beste aukera batzuk ere ez dira baztertzen, Batzarreari ohiko eskumenak bakarrik uzteko.

Abiapuntutzat hartzen baditugu, alde batetik, Ibarreko biztanleen eta udalen asentamendua, eta, bestetik, udal bakoitzaren ohiko eskubideak zaintzea, hauexek beharko lirateke, funtsean, aipatu bateratzerako:

• Giza-baliabideei buruzko azterketa egitea, egun dauden langileak abiapuntutzat hartuta, baina beharrizan berriak eta lanpostu jakin batzuk birmoldatzeko aukera baztertu gabe.

• Behar diren gauza-baliabideak aztertzea, ofimatikari buruzkoak, batez ere.

• Eskumenak bateratzeko egutegia edo lehentasunak ezartzea. Administrazio-, ekonomia- eta kontabilitate-zereginak zertuko dira lehenbizi; gainerako zerbitzuak gero, arian-arian.

Bateratze prozesuaren zabaltasunak eta zailtasunak, noski, Nafarroako Gobernuaren lankidetza eta aholkularitza galdatzen du. Ildo horretatik, zera aipatu behar da: Toki Administrazioko Departamentuak berrikitan deitu duen lehiaketa bat, zeinaren bitartez Foru Komunitateko eskualde batzuetako idazkaritza- eta kontuhartzailetza-zereginak bateratzea aztertuko den. Erronkari Ibarra ere aztertuko dute.

Azkenik, Ganbara honek uste du, aipatu prozesuaren zailtasunak zailtasun, bateratzearen zuzeneko abantailak handiak izanen direla biztanleentzako, bai finantza-aurrezpenarengatik, bai zerbitzuaren kalitatearen aldetik: Erronkari Ibarreko ongizate-maila hazi egingo litzateke.

Lan hau egiteko ardura izan duen Ignacio Cabeza del Salvador auditore jaunak hala proposatuta eman da txosten hau, indarreko araudiak aurreikusitako izapideak bete ondoren.

Iruñean, 1998ko abenduan

Lehendakaria: Luis Muñoz Garde

HARPIDETZAREN PREZIOA ALDIZKARI OFIZIALA ETA BILKURA EGUNKARIA	IDAZLARITZA ETA ADMINISTRAZIOA
Urte bat .... 6.000 pta. Aldizkari Ofizialaren aleko prezioa .... 140 » . Bilkura Egunkariaren aleko prezioa .... 175 » .	**NAFARROAKO PARLAMENTUA** «Nafarroako Parlamentuko Aldizkari Ofiziala» Arrieta 12, 3 31002 IRUÑA

Inprimatzailea: Gráficas ONA, S. A.—Artika (Nafarroa). Lege Gordailua: NA—363-1995

Paper ekologiko birziklatua